

KÁROLI GÁSPÁR REFORMÁTUS EGYETEM
TANÍTÓKÉPZŐ FŐISKOLAI KAR

ÓVODAPEDAGÓGUS

ALAPKÉPZÉSI (BACHELOR) SZAK
KÉPZÉSI PROGRAMJA

2018

TO2113502			A DIFFERENCIÁLÁS PEDAGÓGIÁJA AZ ÓVODÁBAN		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Olyan speciális ismeretek nyújtása, amelyeknek tudatában a leendő óvodapedagógusok képessé válnak: az óvodás gyermekek egyedi jellemzőinek sokoldalú megismerésére, a sajátos nevelési igényének felismerésére.

Érzékennyé tenni a hallgatókat az óvodás gyermekek egyéni szükségleteinek felismerésében, felkészíteni őket az ennek megfelelő bánásmód alkalmazására, a megfelelő, differenciált, fejlődést elősegítő hatásrendszer megtervezésére, megszervezésére, elemzésére (pedagógiai módszerek, eszközök, szervezési formák, irányítási módok és az egyes tevékenységek folyamata)

A hallgatók tájékoztatása a segítő szervezetek, szakszolgálatok hálózatról.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

1. Törvényi háttér (Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja, és A nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve, A fogyatékos gyermekek óvodai nevelésének irányelve)
2. Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja
3. Különbségek a gyermekek fejlődésében (pl. adottságok, temperamentum, képességek, stb.)
4. A másság, a személyiség sajátos szerveződése
5. A differenciálás, szegregáció, integráció, inklúzió
6. Fejlődési zavarok (DSM – IV – kategóriái szerint)
7. A fejlődési zavarok megjelenési formái az óvodában
8. A differenciálás területei és pedagógia hatásrendszere (pedagógia módszerek, eszközök, szervezési formák, irányítási mód stb.)
9. Az óvodapedagógus, mint a differenciált pedagógiai hatásrendszer közvetítője
10. A tehetséggondozás óvodai lehetőségei

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Henning, Köhler: *Rossz gyerekek pedig nincsenek*, Szépnep Könyvek, 2003
- Martonné Tamás Márta (szerk.): *Fejlesztő pedagógia* (A fejlesztés főbb elméletei és gyakorlati eljárásai), ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2002
- Porkolábné Balogh Katalin– Balázsné Szűcs Judit– Szaitzné Gregorits Anna: *Komplex prevenció óvodai program*, Trefort Kiadó, Bp., 2004

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Gósy Mária: *Gyermekkori beszédészlelési és beszédmegértési zavarok*, Budapest, 1996
- Kósáné Ormai Vera: *Személyiségfejlesztő játékok*, OKI, Budapest, XII. ker. Pedagógiai Kabinet, 1998
- Folyóiratok (Átmenetek: Boa, Fejlesztő Pedagógia, Speciális Nevelés, Óvodai Nevelés)

TO2121602			A MOZGÁS ÉLETTANA ÉS MÉRÉSE		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	3	Előadás	Vizsga
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgató képessé válik arra, hogy a mozgással kapcsolatos pedagógiai, pszichológiai, társadalomismereti és módszertani ismereteit az óvodai nevelés pedagógiai gyakorlatában adaptív módon, a gyermek és a gyermekcsoport életkori jellemzőit, valamint a gyermekek egyéni sajátosságait figyelembe véve alkalmazza. A 3-7 éves gyermek és a gyermekcsoport életkori jellemzőinek és egyéni sajátosságainak ismeretében meghatározza és kiválasztja a megfelelő nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat és tartalmakat, képes a pedagógiai folyamat differenciált irányítására - facilitálására, elemzésére és értékelésére. Az óvodai nevelés módszereit és napirendjét úgy alakítja, hogy azzal a 3-7 éves gyermek teljes körű egészségfejlesztését valósítja meg. Helyesen alkalmazza a biomechanikailag helyes testtartást kialakító és fenntartó speciális tartáskorrekció gyakorlatanyagát.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Főbb témák:</u> 1. Az egészség fogalma, dimenziói. 2. A motorikus képességek anatómiai és élettani alapjai, a mozgástanulás idegrendszeri alapjai. 3. Biofizikai, biokémiai és biomechanikai alapismeretek. 4. A mozgáskészség kialakulásának folyamata, a motorikus képességek fajtái és megjelenési formái. 5. Funkcionális mozgásformák. 6. Sportági mozgásformák. 7. Gyógytestnevelési alapismeretek. 8. A magyar gyermekpopuláció egészségi állapota. 9. Egészséges táplálkozás transzferhatása. 10. Környezet és egészség. 11. Fizikai állapotmérők, mérőeszközök és módszerek a testnevelésben, az óvodai mozgásfoglalkozásokon. 12. Alternatív és innovatív mérőmódszerek.					
KÖTELEZŐ IRODALOM: ▪ Király Tibor- Szakály Zsolt: <i>Mozgásfejlődés és a motorikus képességek fejlesztése gyermekkorban</i>, Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2011 ▪ Farnosi István: <i>Mozgásfejlődés</i>, Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2001 ▪ Király Tibor – Darabos Györgyi: <i>Az óvodáskorú gyermekek mozgásfejlesztésének alapjai</i>, in Dobay - Bánhidi: <i>Az óvodai testnevelés alapjai</i>, Lililum Aurum, Dunaszerdahely, Szlovákia, 2005					

TO2121501			ALAPOZÓ ALKOTÁSI GYAKORLATOK		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A kurzus célja a gyakorlati feladatok megoldásaival kialakítani a vizuális megismerés és alkotás, valamint a vizuális nevelés gyakorlásához szükséges ismeretek, jártasságok, alapkészségek, valamint képességek biztos bázisát. Az alkotási gyakorlatok témái a kisgyermekkorai alkotás szakaszainak fejlesztési helyzeteinek, tartalmainak modellezését valósítják meg.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

1. A vizuális közlés területei, feladattartalmi, technikái.
2. Képzalkotási gyakorlatok, technikák, eljárások megismerése.
3. A képi nyelv alapelemei, ábrázolás és kifejezés síkban és térben.
4. Alapozó kompozíciós gyakorlatok, a komponálás konvencióinak gyakorlata. Alapelemek: a pont, vonal, folt; A forma: szabályos és szabálytalan formai elemek, méret és helyzetviszonylatok, formaritmus, kiemelési módzatok gyakorlata.
5. Látványanalízis. Egyszerű geometrikus és természeti formák ábrázolása. A tanulmányrajz közlési aspektusainak gyakorlata. A transzpozíció eljárásai, redukció és szelekció. A képi kifejezés és ábrázolás gyakorlata. A vonal kifejező ereje.
6. Vizuális problémák elemzése és gyakorlati elmélyítése. A vonal és a folt. A tónus - tónus fokozatok. Fény-árnyék- forma összefüggései. Síkból a térbe. Tanulmányrajzok.
7. A színek. Színelmélet, szíkontrasztok, színharmónia. Színtanulmányok; Színkompozíciós egyensúly gyakorlata.
8. Személyes képi kifejezési gyakorlatok. Nonfiguratív kompozíciós gyakorlatok.
9. Figuratív kompozíciós gyakorlatok. pl. mese, vers – illusztráció.
10. A vizuális közlés aspektusai, technikái, hatásrendszere. Jel, piktogram, szimbólumképzés.
11. Plasztikai gyakorlatok, az agyag alakításának lehetőségei. Tárgy-funkció- forma - anyagszerűség. Kollektív kifejezés, a tárgy és díszítmény kérdése, tárgy – forma –funkció összefüggései.
12. Papír, textil, természetes, hagyományos anyagok alakítási lehetőségei. Technikai kísérletek.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- *Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja*, Budapest, 2012
- Bálványos Huba - Sánta László: *Vizuális megismerés, kommunikáció*, Balassi Kiadó, Budapest, 1997
- Bakos Tamás –Bálványos Huba – Preizinger Zsuzsa – Sándor Zsuzsa: *A vizuális nevelés pedagógiája*, Balassi Kiadó, Budapest, 2000
- Kárpáti Andrea: *Firkák, formák, figurák*, Dialóg Kiadó, Budapest, 2001
- Gerő Zsuzsa: *Gyermekrajzok esztétikuma*, Akadémiai Kiadó, 2002.
- Szentirmai László: *Bábécé*, Fabula Bt., 2000
- Balázsne Szűcs Judit: *Miből lesz a cserebogár?*, Alex- Typo Kiadó, 1992

TO2113503			ALKALMAZOTT PEDAGÓGIA AZ ÓVODÁBAN		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
V.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgató legyen képes elemezni a hazai közoktatásügy és az óvodai nevelés összefüggéseit, ismerje a tartalmi szabályozás dokumentumait, azok többszempontú elemzését. Ismerje a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének specifikumait kiemelten az óvodai nevelés vonatkozásában, vállalja a pedagógus etika normáit, és ezek szerint készüljön hivatására. Tudja, hogy kompetenciájából milyen szakmai lehetőségei és feladatai adódnak. Ismerje meg a családokkal, a bölcsődével, az iskolával való együttműködést, a társintézményekkel, fenntartókkal való kapcsolattartást elősegítő sikeres kommunikáció alapelveit és feltételeit. Legyen képes a szakszolgálatokkal való kooperáció jogi, szakmai, etikai feltételeit tudatosan használni. Ismerje az önképzés lehetőségeit, innovatív pedagógiai tevékenység elemeit

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

1. A gyermekvédelem aktuális kérdéseinek elemzése
2. Az óvodapedagógus gyermekvédelemben betöltött szerepe, a problémák megoldásának gyakorlati megközelítése
3. A sajátos nevelési igényű gyermekek esélyeinek növelése az integrált és inkluzív nevelés keretein belül
4. Az óvoda és a család együttműködésének releváns formáinak bemutatása
5. Az óvoda mint szervezet belső és külső kapcsolatrendszerének értelmezés
6. A szakirodalomban való tájékozódásra és a tudatos felhasználásra való felkészítés a tartalmi szabályozás változásainak és az aktuális óvodaügyi kérdések követése érdekében
7. Az óvodapedagógus személyiségének és szerepének több oldalról történő megközelítése, kiemelten a mentálhigiéné és a pályaszocializáció (képzés, továbbképzés) szemszögéből
8. A pedagóguspálya etikai és munkajogi kérdései

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Hegedűs Judit: Gyermek- és ifjúságvédelem, in Ronkoviczné dr. Faragó Eszter (szerk.): *Hátrányok és stratégiák*, Trezor Kiadó, Budapest, 2003, 9-39.
- Réthy Endréné: *A speciális szükségletű gyermekek nevelése, oktatása Európában. Az integráció és inklúzió elméleti és gyakorlati kérdései*, Magyar Pedagógia, 2002. 3.
- Szivák Judit (szerk.): *Minőség az óvodába*, OKKER, Budapest, 2001

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Nagyné Szarka Júlia: *Az óvónők szakmai elkötelezettsége I.*, Óvodai Nevelés, 2000. 9., II. rész Óvodai Nevelés, 2000. 10., III. rész Óvodai Nevelés, 2001. 1.
- Vágó Irén: *Óvodai intézményrendszer, óvodai nevelés az ezredfordulón*, Új Pedagógiai Szemle, 2002. 12.
- internetes források

TK2902			ÁLTALÁNOS PEDAGÓGIA ÉS DIDAKTIKA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	2	Előadás	Vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Az Általános pedagógia és didaktika című tantárgy célja, hogy a leendő pedagógusok és a pedagógiával mint tudománnyal elmélyültebben foglalkozó kíváncsi hallgatók számára bevezetést nyújtson a pedagógia alapvető témaköreibe, résztudományainak általános fogalmaiba, valamint legfontosabb kutatási eredményeibe, és ezáltal biztosítsa a hallgatók számára az alapvető pedagógiai ismereteket és tájékozódást. Ezen túl alapvető cél az is, hogy a tantárgy bemutassa a tanítás és tanulás tudományát, az oktatás célrendszerét, tartalmát, az oktatási stratégiákat és módszereket, az oktatás szervezési módjait, kereteit és formáit, valamint a pedagógiai értékelést. A tantárgy vizsgálja még az oktatásban részt vevő tanuló és pedagógus személyiségét, valamint kitér a különleges bánásmódot igénylő gyermekek és csoportok oktatására is.

Az óvodapedagógus szakos hallgatók esetében további cél, hogy a tantárgy tanulása során fejlődjenek óvodapedagógusi ismereteik és az ahhoz kapcsolódó készségeik, képességeik, szemléletük, kultúrájuk. Mindez annak érdekében, hogy képessé váljanak a családi élet kiegészítésére az óvodáskorú gyermekek személyiségfejlődése esetében, valamint későbbi nevelőmunkájukban a saját maguk kreativitásának gazdagítására, fejlesztésére törekedjenek, végül ismerjék meg és alkalmazzák a nevelési és oktatási eszményeket, elveket, módszereket és eszközöket a hatékony óvodai nevelés érdekében.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

1. A nevelés és oktatás fogalma, alapelvei, területei
2. A nevelés és oktatás lehetőségei és szükségessége
3. A nevelés és oktatás tudományos értelmezése
4. A nevelés és oktatás szinterei, társadalmi tényezői, feladatai
5. A nevelés és oktatás intézményrendszere
6. Az oktatás társadalmi meghatározottsága
7. A tanulás tudománya – tanulásméleletek
8. Az oktatás tartalma és célrendszere
9. A kompetencia alapú pedagógia fő jellemzői – Az Európai Unió kompetencia alapú tanulási és tanítási kultúrája
10. Az oktatás stratégiai és módszerei
11. Az oktatás szervezeti keretei és formái
12. Az oktatás szervezési módjai
13. A pedagógiai értékelés
14. A tanuló és a pedagógus személyisége
15. A különleges bánásmódot igénylő gyermekek és csoportok oktatása

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Kron Friedrich: *Pedagógia*, Osiris Kiadó, Budapest, 2003
- Falus Iván (szerk): *Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003
- Falus Iván – Szivák Judit: *Didaktika*, Comenius Bt., Pécs, 2004
- Schaffhauser Franz: *A nevelés alanyi feltételei*, Telosz Kiadó, Budapest, 2000
- Szenczi Árpád: *Neveléstan alapkérdések*, Eötvös József Kiadó, Budapest, 2000

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Jerome Bruner: *Az oktatás kultúrája*, Gondolat Kiadó, Budapest, 2004

- Lappints Árpád: *Tanuláspedagógia. A tanulás tanításának alapjai*, Comenius Bt., Pécs, 2002
- Nahalka István: *Hogyan alakul ki a tudás a gyerekekben? Konstruktivizmus és pedagógia*, Nemzedékek Tudása

TO2121104			ANYANYELVI-IRODALMI NEVELÉS AZ ÓVODÁBAN I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A legértékesebb népköltészeti, népmesei alkotások megismerése, az irodalmi érzékenység felkeltése, a tudatos olvasói magatartás kialakítása a hallgatóban. A mese-és verselemzések során azok gyakorlati felhasználási lehetőségeinek megvitatása, alkalmazása az óvodai gyakorlatban. Megfelelő szintű elemző készség és átélt előadásmód (szövegfonetikai, előadás-technikai eszközökkel) elsajátítása. Képessé tenni a hallgatókat arra, hogy a 3-6 éves korosztály számára irodalmi élményt nyújtsanak. Az óvodai anyanyelvi foglalkozások tervezésének tudatosítása, az óvodapedagógus nyelvi mintaadó szerepének elmélyítése.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Főbb témák:</u> 1. A játékos anyanyelvi fejlesztés lélektani pszicholingvisztikai alapjai. 2. Tradicionális gyermekjátékok nyelvi megközelítésből. 3. Az óvodai élet kommunikációs struktúrája. 4. Média- és nyelvhasználat óvodás korban. 5. Az anyanyelvi fejlődés sajátos formái. 6. Támogató hálózatok, az integráció és differenciálás módszerei. 7. Fejlesztő nyelvi játékok és speciális foglalkozási formák.					
KÖTELEZŐ IRODALOM: - Váradi Ferenc: <i>Vázlatok az óvodai anyanyelvi-irodalmi nevelésről: Keresztyén óvodapedagógus-jelöltek részére</i>, Budapest, Károli Gáspár Református Egyetem, L'Harmattan Kiadó, 2012 - Kálmán László - Nádasdy Ádám: <i>Hárompercesek a nyelvről</i>, Osiris, Budapest, 1999 - Hirschberg Jenő, - Hacki Tamás - Mészáros Krisztina: <i>Foniátria és társtudományok II.</i>, ELTE Eötvös kiadó, 2016					

TO2121105			ANYANYELVI-IRODALMI NEVELÉS AZ ÓVODÁBAN II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
V.	30	2	2	Előadás	Vizsga
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Megismertetni a hallgatókkal az irodalmi szöveg és a feldolgozott irodalmi műalkotás interpretációjában rejlő esztétikai nevelési lehetőségeket. Képessé tenni a hallgatókat arra, hogy a 3-6 éves korosztály számára irodalmi élményt nyújtsanak.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: 1. Nyelvi fejlődés és család 2. Nyelv és társadalom, a szociolingvisztika alapvető kérdései 3. Nyelvjárások, többnyelvűség 4. Nyelvváltozatok és társadalmi funkcióik 5. A nyelvi hátrány és annak pedagógiai összefüggései 6. A nyelvi norma kommunikációs szerepe 7. A magyar irodalmi köznyelv története és szerepe 8. A magyar helyesírás forrásai 9. Nyelvművelés – funkciók és társadalmi viták. 10. Nyelvi alapú diszkrimináció és inkluzivitás					
KÖTELEZŐ IRODALOM: ▪ Váradi Ferenc: <i>Vázlatok az óvodai anyanyelvi-irodalmi nevelésről: Keresztyén óvodapedagógus-jelöltek részére</i>, Budapest, Károli Gáspár Református Egyetem, L'Harmattan Kiadó, 2012 ▪ Kálmán László - Nádasdy Ádám: <i>Hárompercesek a nyelvről</i>, Osiris, Budapest, 1999 ▪ Hirschberg Jenő, - Hacki Tamás - Mészáros Krisztina: <i>Foniatríia és társtudományok II.</i>, ELTE Eötvös kiadó, 2016					

TO2123101			ATTITÜDFORMÁLÓ GYAKORLAT I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	tömbösítve 2 nap	tömbösítve 2 nap	1	Gyakorlat	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Attitűdformáló gyakorlat I. tantárgy ismeretanyaga, célja, olyan óvodapedagógusok képzése, akik alkalmasak a pedagógus pályával kapcsolatos oktatási-nevelési feladatok ellátására. A tantárgy elsajátítása segíti a pedagógusi pálya és hivatás iránti elkötelezettséget, pozitív viszonyulást.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A hallgatók pályaszocializációjának sikere érdekében az óvodapedagógusi mesterség sikeres elvégzéséhez szükséges attitűdök, készségek, képességek fejlesztése, az önismeret- önévelés igényének felkeltése, fokozása, a társas viselkedés hatékonyságának növelése. Speciális technikák alkalmazásával a hallgató szerezzen ön- és társismereti tapasztalatokat. Fejlessze kommunikációját, empátiáját, toleranciáját, konfliktuskezelő képességét, gyakorolja ezeket szimulált helyzetekben és valós élmények feldolgozása során. Készüljön fel a pályán várható interperszonális eseményekre és gyakorolja azok hatékony kezelését. Előzetes tájékozódás és tapasztalatszerzés a gyakorlati képzés helyéről, ennek bemutatása. Figyeljék meg a különböző pedagógus szerepeket. Legyenek képesek a hospitálás során megszerzett ismeretek egyre önállóbb és tudatosabb alkalmazására a gyakorlati tanításra való felkészülésre.					
KÖTELEZŐ IRODALOM: ▪ Elliot Aronson: <i>A társas lény</i>, Akadémiai Kiadó, 2008 ▪ Buda Béla: <i>Empátia – a beleélés lélektana</i>, Urbis Kiadó, 2006 ▪ 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről ▪ Útmutató az óvodapedagógus szak pedagógiai gyakorlataihoz (KRE-TFK)					

TO2123103			ATTITÚDFORMÁLÓ GYAKORLAT II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
VI.	tömbösítve 2 nap, külső gyakorlat után	tömbösítve 2 nap, külső gyakorlat után	2	Gyakorlat	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Az óvodai gyakorlatok és az összefüggő komplex szakmai-gyakorlati képzést elemző, értékelő lezárás. A képzés záró szakaszában (lehetőleg az utolsó félév végén, az összefüggő gyakorlat után) pályaszocializációt elősegítő, a felmerülő pedagógiai történéseket, konkrét problémákat, az elméletben és gyakorlatban tapasztalt eseteket elemző gyakorlat. A tantárgy elsajátítása segíti a pedagógusi pálya és hivatás iránti elkötelezettséget, pozitív viszonyulást.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: - a hallgatók pályaszocializációjának sikere érdekében az óvodapedagógusi mesterség sikeres elvégzéséhez szükséges attitűdök, készségek, képességek fejlesztése, az önismeret-önnevelés igényének felkeltése, fokozása, a társas viselkedés hatékonyságának növelése; - speciális technikák alkalmazásával a hallgató szerezzen ön- és társismereti tapasztalatokat; - fejlessze kommunikációját, empátiáját, toleranciáját, konfliktuskezelő képességét, gyakorolja ezeket szimulált helyzetekben és valós élmények feldolgozása során; - készüljön fel a pályán várható interperszonális eseményekre és gyakorolja azok hatékony kezelését; - legyenek képesek a hospitálás során megszerzett ismeretek egyre önállóbb és tudatosabb alkalmazására, a gyakorlatra való felkészülésre.					
KÖTELEZŐ IRODALOM: - Elliot Aronson: <i>A társas lény</i>, Akadémiai Kiadó, 2008 - Buda Béla: <i>Empátia – a beleélés lélektana</i>, Urbis Kiadó, 2006 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről - Útmutató az óvodapedagógus szak pedagógiai gyakorlataihoz (KRE-TFK)					

TO2121103			AZ ANYANYELVI NEVELÉS MÓDSZERTANA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Olyan elsődlegesen alapozó anyanyelvi és irodalmi ismeretek átadása, amelyek a későbbi anyanyelvi kurzusok anyagához bevezetőként is szolgálnak. Az irodalmi érzékenység felkeltése, a tudatos olvasói magatartás kialakítása a hallgatóban. Megismertetni a 3-6 éves gyermekek befogadás-lélektani tulajdonságait. Képessé tenni a hallgatókat arra, hogy a 3-6 éves korosztály számára anyanyelvi élményt nyújtsanak a nyelvhasználat által. Bevezetni a hallgatókat az óvodai anyanyelvi nevelés módszertanába.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Főbb témák:</u> 1. Az anyanyelvi és irodalmi nevelés hagyományos módszerei, eszköztára. 2. A nyelvi-kommunikációs nevelés tervezése, a tervezés szempontjai. 3. A verbális készségek megfigyelésének szempontjai. 4. Az óvodapedagógus beszédprodukciója mint követendő minta. 5. Az óvodapedagógus és a kisgyermek beszédkapcsolata. 6. A gyermeknyelv. 7. A kisgyermekek mondat- és szövegalkotása. 8. Foglalkozások tervezése, annak szempontjai, dimenziói. 9. A tervezet és portfólió kapcsolata, tartalmi és műfaji sajátosságok.					
KÖTELEZŐ IRODALOM: ▪ Zilahy Józsefné: <i>Mese-vers az óvodában</i>, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 1998 ▪ Dankó Ervinné: <i>Nyelvi-kommunikációs nevelés az óvodában</i>, Okker Kiadó, Budapest, 2000, 151-183., 277-282. ▪ Dankó Ervinné: <i>Irodalmi nevelés az óvodában</i>, Okker Kiadó, Budapest, 2004, 51-66., 131-154. ▪ Váradi Ferenc: <i>Vázlatok az óvodai anyanyelvi-irodalmi nevelésről: Keresztyén óvodapedagógus-jelöltek részére</i>, Budapest, Károli Gáspár Református Egyetem, L'Harmattan Kiadó, 2012					

TO2121102			AZ IRODALMI NEVELÉS MÓDSZERTANA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók ismerkedjenek meg a magyar és az európai meseirodalom alapvető alkotóival és munkásságukkal, a gyermekirodalom legfontosabb műfajaival; a hallgató tájékozottá váljon a kortárs gyermek és ifjúsági irodalomban, ismerje meg azokat az alapvető szakirodalmakat, melyek segítik a szövegek kritikai megközelítésében; a szemináriumi elemzések során olyan jártasságot szerezzen, melyek segítik a gyermekvers, mese, meseregény elemzésében.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák: 1. A gyermekirodalom szerepe a tradicionális és kortárs óvodai nevelésben. 2. A gyermekirodalom médiatörténeti és kulturális-antropológiai háttere. 3. Mesék és a mesemondás szokása. 4. Mai meseirodalmi tendenciák, elemzői és terapeutikus irányzatok. 5. A családi és azon kívüli mesemondás gyakorlata. 6. A lírai műnem médiatörténeti és kulturális-antropológiai háttere. Kapcsolat az ének-zenei neveléssel. 7. Kortárs és klasszikus gyermekversek. 8. A drámai műnem médiatörténeti és kulturális-antropológiai háttere. Kapcsolat a játékpedagógiával. 9. Drámajáték az óvodában. Differenciálás és fejlesztés. 10. Aggályok és választások az irodalmi nevelésben.					
KÖTELEZŐ IRODALOM: ▪ <i>NAVIGÁTOR gyermekirodalmi lexikon</i> (szerk. Lovász Andrea), Cerkabella Kiadó, 2008 ▪ <i>NAVIGÁTOR 2. gyermekirodalmi lexikon</i> (szerk. Lovász Andrea), Cerkabella Kiadó, 2015 ▪ Lovász Andrea: <i>Felnőtt gyermekirodalom</i>, Cerkabella Kiadó, 2015					

TO2121603			AZ ÓVODAI TESTNEVELÉS MÓDSZERTANA I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	30	2	2	Előadás	Vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Az óvodás korú gyermekek optimális terhelésének tervezéséhez és szervezéséhez szükséges ismeretek rendszerbe foglalása.

Az inklúziós szemlélet megszilárdítása, a differenciált fejlesztés folyamat jellegű értelmezése, adaptációs készség kialakítása, az egyéni fejlettség eltérő szintjéből adódó problémák feltárása és feloldása.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

1. Az óvodás korú gyermekek testi, fiziológiai sajátosságai, a mozgásfejlődés strukturális és funkcionális tényezői.
2. Az óvodás korú gyermekek motoros képességeinek fejlődése és fejlesztése, a motoros tanulás jellemzői, folyamata, a mozgástanítás feltételei.
3. Elméleti alapvetés. A testnevelés elmélet alapkérdései, az óvodai testnevelés tanításának pedagógiai kérdései. A mozgás helye és szerepe az óvodai nevelésben. Az óvodai nevelés mozgásanyaga.
4. Testnevelési szaknyelvi ismeretek. Gimnasztikai rajzírás elmélete és gyakorlata.
5. Testnevelés/mozgásfoglalkozás jellemzői, specifikumai, szervezési és tervezési feladatai.
6. Testnevelési óratervezet.
7. Mozdás-, személyiség-, testséma-, percepciófejlesztés, valamint értelmi, érzelmi, és szociális fejlesztés az óvodai nevelés során a testnevelés foglalkozásokon.
8. A mozgásos cselekvés-oktatás szervezési feladatai, az ismeretátadás módszerei, pedagógiai alapelvek és motiválás az óvodai mozgásfoglalkozásokon.
9. Játékszervezés, - vezetés, - tanítás. A játékfoglalkozások módszertana.
10. A differenciálás elvi és gyakorlati kérdései az óvodai mozgásfoglalkozásokon, sérült gyermekek fejlesztése mozgás által, a gyógytestnevelés helye és szerepe az óvodai mozgásfoglalkozásban.
11. Szabadtéri mozgásfoglalkozások, események jellemzői.
12. Baleset-és egészségvédelem, a helyes táplálkozás jelentősége az óvodai nevelésben. A tornaszoba és az óvodai környezet sajátosságai.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Farmosi István- Gaál Sándorné: *Óvodások és kisiskolások testi és mozgásfejlődése*, Dialóg-Campus, Budapest-Pécs, 2007
- Tótszöllősy Varga Tünde: *Mozgásfejlesztés az óvodában*, AduPrint Kft, Budapest, 2006
- Torsten Kunz: *Pszichomotoros fejlesztés az óvodában*, Dialóg-Campus, Budapest-Pécs, 1999
- Gaál Sándorné- Bencze Sándorné: *A testnevelés mozgásanyagának feldolgozása a 3-10 éves korosztály számára*. TSF PFK, Szarvas, Főiskolai jegyzet, 2004
- Pintérné Tasnádi Ágnes: *Mozgásfoglalkozások az óvodában*, Trefort Kiadó, Budapest, 2006

TO2121604			AZ ÓVODAI TESTNEVELÉS MÓDSZERTANA II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A testnevelés sajátos szerepének tudatosítása az egészséges életmódra nevelés elméletében és gyakorlatában. Nézetek, életmód minta közvetítésére történő beállítódás, gyakorlati pedagógiai tudás önálló arculatának megjelenése, szakmai elkötelezettség és felelősség kialakítása, együttműködési készség.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák: 1. Baleset-és egészségvédelem, a tornaszoba és az óvodai környezet sajátosságai, szokásrendszerek kialakítása és rögzítésének fontossága. 2. A testnevelési foglalkozás speciális eszközrendszere és annak sajátosságai. 3. A mozgásfoglalkozások felépítése, a mozgásoktatás folyamata, oktatási módszerek és eljárások. 4. Játékszervezés, - vezetés, - tanítás. 5. A játékfoglalkozások módszertana. 6. Játékos mozgás-, személyiség-, testséma-, percepciófejlesztés, valamint értelmi, érzelmi, és szociális fejlesztés az óvodai nevelés során a testnevelés foglalkozásokon. 7. A mozgásos cselekvés-oktatás szervezési feladatai, az ismeretátadás módszerei, pedagógiai alapelvek és játékos motiválás az óvodai mozgásfoglalkozásokon. 8. A differenciálás elvi és gyakorlati kérdései az óvodai mozgásfoglalkozásokon, sérült gyermekek játékos fejlesztése mozgás által, a gyógytestnevelés helye és szerepe az óvodai mozgásfoglalkozásban. 9. Szabadtéri mozgásfoglalkozások, események jellemzői, sajátosságai.					
KÖTELEZŐ IRODALOM: ▪ Tótszóllósiné Varga Tünde: <i>Mozgásfejlesztés az óvodában</i>, AduPrint Kft, Budapest, 2006 ▪ Torsten Kunz: <i>Pszichomotoros fejlesztés az óvodában</i>, Dialóg-Campus, Budapest-Pécs, 1999 ▪ Gaál Sándorné- Bencze Sándorné: <i>A testnevelés mozgásanyagának feldolgozása a 3-10 éves korosztály számára</i>, TSF PFK, Szarvas, Főiskolai jegyzet, 2004 ▪ Pintérné Tasnádi Ágnes: <i>Mozgásfoglalkozások az óvodában</i>, Trefort Kiadó, Budapest, 2006					

TO2121703			BÁBJÁTÉK MÓDSZERTANA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A bábjáték történetének, jelentőségének megismertetése, különös tekintettel annak lélektani hatásaira (élmény- és feszültség-feldolgozás, konfliktuskezelés). Bábkészítés technikák elsajátítása. A bábmozgatási készség fejlesztése A bábozás lehetőségei a differenciált nevelésben. Kultúrtörténeti anyagok feldolgozásával hagyományok tiszteltetére, őrzésére nevelés.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <i>A hallgató ismerje:</i> a bábkészítés technikáit; a bábjáték, a bábozás személyiségre gyakorolt komplex hatásrendszerét; az óvodai bábjáték lehetőségeit a különböző nevelési és tevékenységi területeken, különös tekintettel a differenciált, integrált, illetve inkluzív nevelés területeire <i>A hallgató rendelkezzen:</i> a bábmozgatáshoz szükséges készségekkel; környezettudatos szemlélettel az anyagok kiválasztása során <i>A hallgatónak fejlődjön:</i> a metakommunikációs, verbális- és non-verbális képessége; és az improvizatív képessége Főbb témák: 1. A dráma- és a bábjáték elmélete (közös vonások és különbségek) 2. A műfaji sajátosságok (komplex, stilizált, animáció) 3. A báb ősi formája, rituális funkciója 4. Bábfajták (a különböző anyagokban rejlő felhasználási lehetőségek) 5. A bábjáték lélektana. A pedagógiai bábjáték (a bábjáték lehetőségei különböző pedagógiai helyzetekben) 6. Az óvodai bábjáték módszertana 7. Lehetőségek az értelmi, esztétikai, etikai és közösségi nevelésben 8. Az óvónő beszéde a pedagógiai célú bábjátékban 9. A bábjátékos színészi munkája: hang, beszéd, mozgás 10. A bábszínpad rendezés					
KÖTELEZŐ IRODALOM: ▪ Szentirmai László: <i>Bábjáték – Kézzel – Bábbal</i>, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1998 ▪ Dienes Erika (szerk.): <i>A bábjátékról</i>, Szöveggyűjtemény az ELTE TÓFK NOK, EOK, NTK hallgatóinak, Budapest, 2002 AJÁNLOTT IRODALOM: ▪ Juhaszné M. Piroksa: <i>Pedagógiai bábjáték. A játék sója</i>, Kecskemét, Erdei Művelődési Központ, 1989 ▪ Mészáros Vincéné: <i>Óvodai bábjáték</i>, Tankönyvkiadó, Budapest, 1987 ▪ Tarbay Ede (szerk.): <i>Bábtörténeti kalandozások</i>, Múzsák, Budapest, 1990 ▪ Kós Lajos: <i>A bábszínház technikája</i> (Szcenika I. – V.), Népművelési Propaganda Iroda, Budapest ▪ Polcz Alaine: <i>Bábjáték és pszichológia</i>, Népművelési Propaganda Iroda, é.n. ▪ Kós L.: <i>Bábjátékszás Magyarországon</i>, A bábjátékszás Magyarországon, Budapest, 1955					

TO2121101			BESZÉDMŰVELÉS, LOGOPÉDIAI ISMERETEK		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Az alapvető kommunikációs formák megismertetése, a metakommunikációs és a verbális kommunikációs eszközök elemzése és gyakorlati megvalósítása. A hallgatók beszédének az anyanyelvi normákhoz igazítása az alapvető hangképzési, és szövegfonetikai gyakorlatok segítségével. A helyes tanítói előadói stílus kialakítása. Beszédművelési gyakorlatok alkalmazása a korosztályhoz igazítva. Az óvodapedagógusi megszólalás felelősségének tudatosítása.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák: 1. A hatékony kommunikáció lehetséges formái. 2. A metakommunikáció szerepe a közlésben: gesztus, mimika, testtartás, térközszabályozás, tekintettartás. 3. Beszédlégzés – helyes levegőgazdálkodás 4. Hangképzés: magánhangzók, mássalhangzók. Artikulációs gyakorlatok. 5. Beszédssebesség, ritmus, beszédpszünet 6. A hangszín, a hangfekvés-terjedelem. 7. A hangerő-terjedelem. 8. Ejtéshibák – beszédhibák. 9. Gyakorlati beszédprodukció csoportos elemzése. 10. A szöveg reprodukciója: felolvasás, memoriterek elsajátítása, megszólaltatása.					
KÖTELEZŐ IRODALOM: ▪ Elekfi László – Wacha Imre: <i>Az értelmes beszéd hangzása</i>, Budapest, Szemimpex Kiadó, 2003 ▪ Fazekasné Fenyvesi Margit – Nagy József: <i>A beszédhanghallás fejlesztése 4-8 éves életkorban</i>, Budapest, Mozaik Kiadó, 2006 ▪ Hernádi Sándor: <i>Beszédművelés</i>, Budapest, Osiris, 2006 ▪ H. Tóth István: <i>Szóra készítő – Háttérismeretek, fejlesztési lehetőségek óvodáskorúak beszéd- és kiejtésgejtszondozásához</i>, Budapest, Flaccus Kiadó, 2015 ▪ Wacha Imre: <i>Nem csak szóból ért az ember. A nonverbális kommunikáció eszköztára</i>, Budapest, Tinta Könyvkiadó, 2011					

TK2905			BEVEZETÉS A PSZICHOLÓGIÁBA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	2	Előadás	Vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy tanításának alapvető célja az általános pszichológia témaköreinek megismerése, a pedagógiai tevékenységhez szükséges érett személyiség kialakulása, a gyermek-centrikus szemléletmód elsajátítása. A tárgy kiemelt feladata, hogy rámutasson az ember lelki működésének és viselkedésének alapvető törvényszerűségeire. A tantárgy fontos célja, hogy tudatosítsa a pedagógiai tevékenység pszichológiai vonatkozásait, hatásmechanizmusait, illetve fejlessze a leendő kisgyermeknevelőkben a gyermekek valós szükségletei iránti érzékenységet.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

1. A pszichológia tárgya, megközelítési módok, nézőpontok a pszichológiában. A pszichológia ágazatai, módszerei.
2. Alapvető pszichológiai ágazatok. Alkalmazott pszichológiai ágazatok.
3. Pszichológiai kutatási módszerek. Önismeret, önértékelés.
4. Megismerési folyamatok (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezés, képzelet).
5. A gondolkodás és kategóriái, gondolkodási műveletek. Problémamegoldás és a gondolkodás.
6. A gondolkodás és a nyelv. Intelligencia és kreativitás.
7. A tanulás.
8. Az érzelmek. A motívumok rendszere és hierarchiája.
9. A társas viselkedés – szerepek, szerepkonfliktusok.
10. A személyiség fogalma, elméleti megközelítései. Személyiségtypusok, személyiségvonások. A személyiség megközelítése a jelentős XX. századi irányzatokban (pszichoanalízis, behaviorizmus, humanisztikus pszichológia).
11. A pedagógiai hatékonyság kulcsa, empátia és tolerancia fejlesztése a gyermekek iránt.
12. Az emberi fejlődés általános menete és a személyiség individuális szerveződése.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Atkinson, R. L. - Atkinson, R. C. - Smith, E. E. - Bem, D. J.: *Pszichológia*, Osiris, Budapest, 1995
- Oláh Attila – Bugán Antal: *Fejezetek a pszichológia alapterületeiből*, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2001
- Séra László: *Általános pszichológia*, Comenius Oktató és Kiadó Bt., Pécs, 2001

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Bernáth László – Révész György: *A pszichológia alapjai*, Tertia Kiadó, Budapest, 1889
- Gyöngyösiné Kiss Enikő - Oláh Attila (szerk.): *Vázlatok a személyiségről*, Új Mandátum Kiadó, Budapest, 2007
- N. Kollár Katalin- Szabó Éva (szerk.): *Pszichológia pedagógusoknak*, Osiris Kiadó, Budapest, 2004

TK0501			BIBLIAISMERET I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy tanításának alapvető célja a hallgatók megismertetése a Biblia keletkezésével és főbb mondanivalójával (üzenetével), ami a zsidó-keresztyén eredetű európai civilizáció, gondolkodás és művelődés vitathatatlan alapja. A tantárgy az Ószövetség keletkezését, világát, tartalmát és üzenetét foglalja össze Izráel történetének összefüggései között.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák: 1. Általános bevezetés a Bibliába, a Szentírás felosztása az ószövetségi kánon kialakulása; az Ószövetség felosztása, szerzői és nyelve. 2. Bevezetés az Ószövetség korába. 3. Az őstörténet(ek); Mózes könyvei; a pátriarka kor, egyiptomi szolgaság, pusztai vándorlás; Tízparancsolat. 4. A történeti könyvek; honfoglalás, bírák, királyok kora; kettős királyság; korai prófétizmus. 5. Prófétai könyvek. 6. Babiloni fogság. 7. A hazatérés kora, Ezdrás és Nehémiás működése; fogság utáni prófétizmus. 8. Az öt tekercs könyvei. 9. Bölcsességirodalom, Zsoltárok. Krónikák. Dániel. 10. Kitekintés: apokrifok (deuterokanonikus könyvek), Qumrán, az intertestamentális kor, vallási irányzatok					
KÖTELEZŐ IRODALOM: ▪ Biblia (a Magyar Bibliatársulat vagy a Szent Jeromos Bibliatársulat által kiadott protestáns vagy katolikus hivatalos fordítás) ▪ Pecsuk Ottó (szerk.): <i>Bibliaismereti kézikönyv</i>, Kálvin Kiadó, Budapest, 2008 ▪ Rózsa Huba: <i>Mi a Biblia?</i>, Jel Kiadó, Budapest, 2010 AJÁNLOTT IRODALOM: ▪ Rózsa Huba: <i>Az Ószövetség keletkezése. Bevezetés az Ószövetség könyveinek irodalom- és hagyománytörténetébe</i>, Szent István Társulat, Budapest, 1986 ▪ Soggin, A. J.: <i>Bevezetés az Ószövetségbe. A kezdetektől az alexandriai kánon lezárásáig</i>, Kálvin Kiadó, Budapest, 1999					

TK0502			BIBLIAISMERET II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy tanításának alapvető célja a hallgatók megismertetése a Biblia keletkezésével és főbb mondanivalójával (üzenetével), ami a zsidó-keresztény eredetű európai civilizáció, gondolkodás és művelődés vitathatatlan alapja. A tantárgy az Újszövetség keletkezését, világát, tartalmát és üzenetét foglalja össze.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Elsajátítandó ismeretanyag:</u> 1. Az Újszövetség keletkezése, kánontörténete, felosztása, szövege és nyelve. 2. Bevezetés az Újszövetség korába. 3. Jézus Krisztus élete és működése. 4. Az evangéliumok ismertetése (szinoptikusok és János). 5. Az Apostolok cselekedetei. 6. Pál élete és működése; a páli levelek. 7. Zsidókhoz írt levél; katolikus levelek. 8. János levelei. 9. Jelenések könyve. 10. Kitekintés: az ős- és őgyház élete és irodalma; bibliafordítások.					
KÖTELEZŐ IRODALOM: ▪ Biblia (a Magyar Bibliatársulat vagy a Szent Jeromos Bibliatársulat által kiadott protestáns vagy katolikus hivatalos fordítás) ▪ Pecsuk Ottó (szerk.): <i>Bibliaismereti kézikönyv</i>, Kálvin Kiadó, Budapest, 2008 ▪ Rózsa Huba: <i>Mi a Biblia?</i>, Jel Kiadó, Budapest, 2010 AJÁNLOTT IRODALOM: ▪ Balla Péter: <i>Az újszövetségi iratok története. (Bevezetéstani alternatívák.)</i>, Károli Egyetemi Kiadó, Budapest, 2008 ▪ Schweizer, E.: <i>Teológiai bevezetés az Újszövetségbe</i>, Kálvin Kiadó, Budapest, 2004					

TO2121601			EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS -MEGŐRZÉSI ALAPISMERETEK		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	2	Előadás	Vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgatók megismertetése az egészségmegőrzés egyéni, társadalmi és intézményes biztosításának lehetőségeivel és módjaival. Ezen belül: az egészség, mint komplex fogalom, a pozitív egészség fogalmának értelmezése; az életmód alapvető kérdéseinek megvilágítása és az aktuálisan felvetődő kérdések megválaszolása; alapvető elsősegély-nyújtási és járványtani ismeretek elsajátíttatása és begyakorlása.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

1. Egészségnevelési alapismeretek: az egészség fogalma, egészséges életmódra nevelés feladatai, területei és szinterei;
2. Az egészségnevelés és fejlesztés speciális módszerei;
3. Az óvodai nevelőmunka egészségtana; a tanulási-fejlődési folyamat egészségtani alapjai;
4. Az egészséges életmódra nevelés, mint közös követelmény (ÓNOAP);
5. Környezeti tényezők és az emberi egészség összefüggései; a fenntarthatóság alapkérdései az emberi egészség szempontjából;
6. A promóció és a prevenció pedagógiai gyakorlatával kapcsolatos képességek, készségek fejlesztése;
7. A környezet-egészségtan aktuális kérdései (jeles világnapok), személyi és környezet-higiéné alapkérdései, tanulmányi séták, kirándulások lehetőségei óvodákban, egészségtani kérdései
8. Testi-lelki egészség megóvásának lehetőségei: hátrányos helyzetű családban nevelkedő gyermekek számára a segítségnyújtási lehetőségek, pl.: jelzőrendszer ismerete, pedagógus kompetenciáinak megismerése.
9. Táplálkozási ismeretek: az egészséges táplálkozás alapkérdései; gyermekek motivációs lehetőségei.
10. Gyermekgyógyászati ismeretek: óvodás korban előforduló betegségek és azok tünetei, lefolyása, akut intézményi ellátása, pl.: láz csillapítása, fertőtlenítés, stb.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Barabás Katalin: *Egészségfejlesztési alapismeretek pedagógusok számára*. Medicina Könyvkiadó Rt. Budapest, 2006
- Bukovicsné, N. J.: *Egészségfejlesztési feladatok az óvodában*, in Darvay Sarolta (szerk.): *Tanulmányok a gyermekkori egészségfejlesztés témaköréből*, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest, 2012, 54-66.
- Dr. Székely Lajos: *Az óvodai egészségnevelés elmélete és gyakorlata*, Egészségesebb Óvodák Nemzeti Hálózata, Budapest, 2003
- Soós Katalin: *Egészségnevelés. Oktatási segédanyag a Gyakorlatvezető mentor szakirányú továbbképzési szakhoz* (TÁMOP 4.1.2., JGYTFK, Óvóképző Szakcsoport), 2011 (<http://www.jgypk.hu/tamopb/download/tananyag/Egeszsegnevelés.pdf>)
- Dr. Seregi Judit –Várkonyi Ágnes: *Gyermek- és ifjúsághigiéné*, Semmelweis Egyetem Egészségügyi Főiskolai Kar, Budapest, 2000

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Matlákné Csizmadia Gyöngyi: *A testi-lelki egészség fenntartásának lehetőségei*. C-Vision Kft., TÁMOP-2.2.3-07/1-2vF-2008-0008 (http://humantiszkh.hu/modularis_jegyzetek/10_1_matlakne.pdf)
- Kopp Mária (szerk.): *Magyar lelkiállapot*, Semmelweis Kiadó és Multimédia Kiadó, 2008
- Varga Károly: *Az egészségérték ébresztése*, Egészségfejlesztés, 2004, 5-6., 13-19.
- Dr. Nagy Adrienn – Dr. Novák Zoltán: *Gyermekkori allergiák*, SpringMed Kiadó Kft, 2005

TO2211004			EGYHÁZI ÉNEK-ZENE		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
V.	30	2	2	Előadás	Vizsga
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy lehetőséget kínál arra, hogy a pedagógusképzésben résztvevő hallgatók is megismerjék az egyházi énekeinket, azok zenetörténeti és kultúrtörténeti kapcsolódásait, melyek által az európai műzene számos művének értelmezéséhez is kulcsot kapnak.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A saját és a testvéregyházak felekezeti énekanyagának, a népénektörténet főbb korszakainak, egyes népénekek történetének (keletkezésének, továbbélésének) megismerése, a tematikában meghatározott énekek megtanulása. Helyes értékrend kialakítása.					
SZAKIRODALOM: ▪ <i>Énekeskönyv - magyar reformátusok használatára</i>, Magyarországi Ref. Egyház, Budapest, 1948 ▪ <i>Az Úrnak zengjen az ének – ifjúsági énekeskönyv</i>, Kálvin Kiadó, Budapest, 2006 ▪ Berkesi Sándor: <i>Gyülekezeti énekiskola</i>, Debrecen, 1995 ▪ Csomasz Tóth Kálmán: <i>A református gyülekezeti éneklés</i>, Református Egyházi Könyvtár XXV., (szerk.) dr. Budai Gergely), Budapest, 1950 ▪ Csomasz Tóth Kálmán: <i>Dicsérvételek az Urat. Tudnivalók énekeinkről</i>, Budapest, 1971 ▪ Dobszay László: <i>A magyar népének I.</i>, Veszprém, 1995 ▪ <i>Hagyomány és haladás - Csomasz Tóth Kálmán válogatott írásai</i>, Cantio Bt., Budapest, 2003					

TK0701			EGYHÁZISMERET		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy oktatásának célja az egyház fogalmának komplex megismerése, a keresztyén egyházak – kiemelten a református egyház – szerepének, feladatának, felépítésének szervezetének áttekintése. A tárgy kiemelt feladata, hogy a leendő kisgyermeknevelők megismerjék az európai és európai alapú, bibliai és keresztyén gyökerű, eredetű civilizáció, gondolkodás, művelődés és életforma sajátosságait, szerepét. A tárgy hozzájárul a keresztyén – kiemelten a református – egyházi tanítások megismeréséhez, megértéséhez, elfogadásához.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák: 1. Az egyház fogalmának teológiai, egyházjogi, közjogi értelmezése, szabályozása. 2. Elismert egyházak, egyházi közösségek, egyházi intézmények (köznevelési, felsőoktatási, szociális intézmények) egyházjogi szabályozása. Egyház és felekezetek. 3. A keresztyén egyházak történetének vázlata. A Magyar Katolikus Egyház, a Magyarországi Evangélikus Egyház, a Magyarországi Református Egyház szervezeti felépítésének ismertetése. 4. A Magyar Református Egyház Kárpát-medencei szervezete és működése. 5. Az egyházak, a református egyház jelképei. 6. A református egyház működése és szolgálata. 7. Sákramentumok, szentségek (katolikus/ortodox, protestáns megközelítés). 8. A keresztyén egyházak tanítása és szolgálata. 9. Az egyházi szertartások bemutatása. Istentiszteleti formák. 10. Az egyházi év ünnepei.					
KÖTELEZŐ IRODALOM: ▪ László Emőke – Pap Ferenc: Magyarországi Református Egyház, in Kozáry Andrea – Valcsicsák Imre (szerk.), <i>A rendészeti munkában felhasználható vallási és etnikai ismeretek: Etnoszociográfia</i>, Nemzeti Közszerológati Egyetem, Budapest, 2014, 77-87. ▪ Török Péter: <i>Magyarországi vallási kalauz 2004.</i>, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2004 ISBN ▪ Szathmáry Béla: <i>Magyar egyházjog</i>, Századvég, Budapest, 2004 AJÁNLOTT IRODALOM: ▪ Lane, T.: <i>A keresztyén gondolkodás rövid története</i>, Harmat–Kálvin Kiadó, Budapest, 2001 ▪ A Magyarországi Református Egyház Törvénykönyve és hitvallási iratai (Heidelbergi Káté, II. Helvét Hitvallás). (Elérhető: www.reformatus.hu) ▪ <i>A Katolikus Egyház Katekizmusa</i>, Szent István Társulat, Budapest, 2013 ▪ <i>A Katolikus Egyház Katekizmusának Kompendiuma</i>, Szent István Társulat, Budapest, 2013					

TO2121401			ÉNEK-ZENEI NEVELÉS ÉS MÓDSZERTANA I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Az óvodai/kisgyermekkorai zenei neveléshez szükséges ismeretek és készségek megalapozása, a kapcsolódó zenei ismeretek tanítása: ritmikai, dallami, hangsortani, formai, együtthangzási, hangszertechnikai alapismeretek és vonatkozó zenei olvasás-írási, furulyajáték-alapkészségek. A témák feldolgozása gyakorlati jellegű órákon történik, melyeken lehetőség van a különböző középiskolai végzettségű, gyakorta semmilyen zenei tanulmányokkal sem rendelkező hallgatók hiányosságainak pótlására, felzárkóztatására is.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Témakörök:</u> A ritmikai, dallami, formai, hangköz- és hangsortani ismeretek, kapcsolódva az óvodai korcsoportok zenei követelményeihez a személyiségfejlesztés, játékosság, tevékenységközpontúság jegyében. Az óvodai zenei nevelés kezdő szakaszához hasonlóan kevesebb ismeretanyaghoz társul, elmélyített készségfejlesztés. Dalismeret: az óvodai zenei nevelés kezdő szakaszának megfelelő gyerek- és népdalanyag, ill. mondókák Ritmikai ismeretek: alapfogalmak: metrum, ritmus, ütem, tempó; ritmusértékek és képletek Dallami ismeretek: az abszolút és relatív rendszer fogalma; kisterjedelmű hangsorok dallamfordulatai; pentatónia; abszolút hangnevek: törzshangok és hangkészlet, hangsor, megállapítása gyermekdalok elemzésekor Hangsortani ismeretek: bi-, tri-, tetra-, pentaton-, pentachord- és hexachord gyermekdalokban fellelhető típusai; a pentatónia Formai ismeretek: hang, motívum, sor fogalma; azonosság, hasonlóság, különbözőség, ismétlés, visszatérés, kérdés-felelet a formai építkezésben; gyermekdalok és mondókák jellemzői Együtthangzási ismeretek: ritmikai és dallami többszólamúság, dallamfelelgetős, dallamosztinató, dudakíséret, tartott hangok kíséretként, kánonok, bicíniumok Hangszerjáték: alapismeretek, fúvástechika (helyes légzés) gyakorlása; C szoprán-furulya alaphangsora és fisz, bé fogásmódja (C'-D''); gyermekdalok furulyázása A tantárgy elsajátítása során hallgató legyen képes: - egyszerűbb ritmikájú mondókák ismeretére, egyenletes járással, ritmustapssal; - óvodai kisebb hangkészletű, egyszerűbb fordulatú gyermekdalok tiszta, kifejező éneklésére szöveggel és szolmizálva, furulya-játékára a leírt hangnemben, az óvodában megvalósítható, dalhoz kapcsolódó játékok szervezésére; - elsősorban kis hangterjedelmű és pentaton népdalok tiszta, kifejező éneklésére szöveggel, emlékezetből; - egyszerű kánonok, többszólamú szemelvények éneklésére, - a tematikában szereplő zenei ismeretek alkalmazni tudására.					
KÖTELEZŐ IRODALOM: - Forrai Katalin: <i>Ének az óvodában</i>, Editio Musica, Budapest, c1974 - Törzsök Béla: <i>Zenehallgatás az óvodában</i>, Editio Musica, Budapest, c1982					
AJÁNLOTT IRODALOM: Pécsi Géza: <i>Kulcs a muzsikához</i>, Kulcs a Muzsikához Alapítvány, Pécs, 2000					

TO2121402			ÉNEK-ZENEI NEVELÉS ÉS MÓDSZERTANA II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	2	Előadás	Vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Az óvodai zenei nevelés módszertanának megismertetése, az önálló zenepedagógiai munka megalapozása. A módszertan elméleti és gyakorlati feldolgozása, az óvodai zenei tevékenységekhez szükséges képességek fejlesztése; az óvodai dalanyagra vonatkozó – előző félévben megszerzett és újonnan feldolgozott – ismereteinek rendszerezése. A feldolgozás videó-elemzésekkel és a gyakorlati jellegű órákon, valamint az otthoni önálló szakirodalom-feldolgozással történik.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Témakörök:

Az óvodai zenei nevelés különböző szakaszaihoz társuló ismeretanyag, elmélyített készségfejlesztés. A ritmikai, dallami, formai, hangköz- és hangsortani ismeretek, kapcsolódva az óvodai korcsoportok zenei követelményeihez a személyiségfejlesztés, játékos, tevékenységközpontúság jegyében. Az óvodai zenei tevékenységek vezetéséhez szükséges zenei fejlődés-lélektani és módszertani ismerete, a magyar zenei nevelés általános alapelveinek, azon belül az óvodai zenei nevelés feladatainak, s – mint ezek gyökerét – Kodály Zoltán zenepedagógiai munkásságának és az óvodával kapcsolatos elveinek, írásműveinek ismerete. Az óvodai zenei nevelő-oktató munka eredményes végzéséhez szükséges szakmai ismeretek és a tantárgyi koncentrációs lehetőségek felismerése és alkalmazása.

A tantárgy tanulása:

- tegye képessé a hallgatót az egyszerű és bonyolultabb, ill. nehéz ritmikájú mondókák ismeretére, hangoztatására emlékeztetből, egyenletes járással, ritmustapssal
- készítsen fel az óvodai hangkészletű, egyszerű és kevésbé bonyolult, ill. nehezebb dallamfordulatú gyermekdalok tiszta, kifejező éneklésére (szöveggel és szolmizálva emlékeztetből, abszolút hangnevekkel kottából), furulya-játékára a leírt hangnemben, az óvodában megvalósítható, dalhoz kapcsolódó játékok szervezésére
- készítsen fel további népdalok, kánonok, többszólamú szemelvények (kis hangterjedelmű és pentaton, egyszerűbb dūr, moll) tiszta, kifejező éneklésére szöveggel, emlékeztetből
- tudatosítsa zenei alapismereteket és fejlessze a vonatkozó zenei olvasás-írási, furulyajáték-alapkészségeket;
- mutassa be a zenei nevelés-oktatás személyiségformálási lehetőségeit, a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek zenei nevelése speciális anyagainak és hatékony módjait; az éneklésen – zenélésen – mozgáson alapuló kommunikáció módszereit, munkaformáit, a differenciálás játékos-zenei lehetőségeit.
- készítsen fel – fejlett ének- és hangszer tudáson alapuló – kommunikációs képességek kialakításával a megfelelő modellnyújtásra, a módszertani nevelésre

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Forrai Katalin: *Ének az óvodában*, Editio Musica, Bp, 2001
- Törzsök Béla: *Zenehallgatás az óvodában*, Editio Musica, Budapest, 2000
- Nagy Balázné Szarka Júlia: *Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának „megzenésítése”, BTF Tudományos Közleményei XVII., Trezor Kiadó Budapest, 1999, 177-187.*
- Szarka Júlia: *Zenei elkötelezettségünk az óvodában*, Studia Carolensia 2007/2

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Pécsi Géza: *Kulcs a muzsikához*, Kulcs a Muzsikához Alapítvány, Pécs, 2002.

TO2121403			ÉNEK-ZENEI NEVELÉS ÉS MÓDSZERTANA III.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgyelem tanítása során folytatódik az óvodai zenei neveléshez szükséges ismeretek és készségek megalapozása, az előző félévekben megszerzett ismereteinek, készségeinek és az önálló zenei ismeretszerzés képességének továbbfejlesztése az óvodai dalanyaghoz kapcsolódóan. Célja további kiterjedelmű gyermekdalok és népdalok (pentaton, dúr, moll) megismertetése, azok éneklése és hangszerjátéka, a kapcsolódó zenei ismeretek és bemutatásuk énekléssel és furulyán.

Folytatódik az óvodapedagógus-jelöltek zenei alapismereteinek, éneklési-, ritmus-, hallás- és hangszerjátszó képességeinek alapvető módszertani ismeretekkel átszőtt fejlesztése, ill. olyan szintre juttatása, hogy képes legyen a 3-6 éves korú gyermekek zenei nevelésére, ezen keresztül a személyiségük alakítására.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Témakörök:

A ritmikai, dallami, formai, hangköz- és hangsortani ismeretek, kapcsolódva az óvodai korcsoportok zenei követelményeihez. Az óvodai zenei nevelés további életkori szakaszhoz kapcsolódó zenei anyag ismerete.

Dalismeret: az óvodai zenei nevelés kezdő-középső szakaszának megfelelő kiolvasók, mondókák, gyermekjátékdalok és azok játéka; alkalmi és komponált dalok; magyar (főleg ősi stílusú) népdalok.

Ritmikai ismeretek: az előző évi anyag + pontozott ritmusok, éles, nyújtott, 3-as ütem, pontozott fél, tizenhatod és kombinációi.

Dallami ismeretek: Szekundlépések, fá és ti hang, l kereszt és l bé előjegyzésig abszolút nevekkal; a teljes pentatónia és móduszai; dallamfordulatok pentaton, penta- és hexachordban is.

Hangsortani ismeretek: a tri-, tetra- és pentatónia ismétlése és móduszai.

Formai ismeretek: az előző félévi formai ismeretek alapján rögtönzés.

Együtthangzási ismeretek: ritmikai és dallami többszólamúság.

Népzenei ismeretek: a félév során tanult mondókák és gyermekdalok jellemző sajátosságai, elemzési szempontjai.

Hangszerjáték: a légzés és fúvástechnika javítása, az ún. kettes fúváserősség gyakorlása (E”, Cisz”); gyermek- és népdalok, kánonok játéka.

Az óvodában tartott hallgatói foglalkozások megbeszélése módszertani szempontból, mikrocsoportos gyakorlás.

A tantárgy elsajátítása során hallgató legyen képes:

- nehezebb ritmikájú mondókák ismeretére, egyenletes járással, ritmustapssal;
- az óvodában megvalósítható, dalhoz kapcsolódó játékok szervezésére;
- magyar és más népek népdalainak tiszta, kifejező éneklésére szöveggel, emlékezetből;
- egyszerű kánonok, többszólamú szemelvények éneklésére

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Forrai Katalin: *Ének az óvodában*, Editio Musica, Bp, c1974
- Törzsök Béla: *Zenehallgatás az óvodában*, Editio Musica, Budapest, c1982

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Pécsi Géza – Uzsálné Pécsi Rita: *Kulcs a muzsikához*. Énektár 2., Kulcs a muzsikához Alapítvány, Pécs, 2000

TO2121404			ÉNEK-ZENEI NEVELÉS ÉS MÓDSZERTANA IV.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Az előző félévekben elsajátított ismeretek és az újonnan tanult zenei anyag zeneelméleti szempontú rendszerezése, további óvodai zenei anyag megtanítása – elsősorban – magyar népzenei, ill. más népek zenei anyagával. A tantárgyelem tanítása során válik lehetővé a zenében rejlő, de azon túlmutató értékek néphagyomány, a kulturális tradíciók őrzésének elmélyítése, a hallgatók és az általuk nevelendő óvodások identitás-nevelése, esztétikai erkölcsi értékek hiteles és vonzó közvetítése. Mindemellett a más népek dalainak megismertetésével a multikulturális nevelés óvodai közvetítésének lehetőségei valósulnak meg. A magyar és más népek dalainak éneklésével, hangszerjátékával, népzenei ismeretek bővítésével folytatódik az óvodapedagógus-jelöltek zenei képességeinek, ill. zeneelméleti alapozó ismereteinek az óvodai zenei nevelés módszertanához alkalmazkodó fejlesztése. Az előző félévekben elsajátított ismeretek és az újonnan tanult zenei anyag zeneelméleti szempontú rendszerezése elsősorban a saját hagyományainkból kiindulva a világ zenéjének megértéséig komponált gyermekdalok tanulásával, zenei-formai elemzésével, a zeneelméleti-zeneirodalmi ismeretek bővítése; a főbb zenei stíluskorszakok és jellemző énekes szemelvényeik megismerése; zenehallgatás; új műzenei szemelvények stílushű énekes és hangszeres előadása; kapcsolódó zeneirodalmi ismeretek.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Témakörök:</u> Az óvodai zenei nevelés népzenei ismeretanyagához társuló, elmélyített készségfejlesztés. A ritmikai, dallami, formai, hangköz- és hangsortani ismeretek, kapcsolódva az óvodai korcsoportok zenei követelményeihez a személyiségfejlesztés, játékoság, tevékenységközpontúság jegyében. Dalismeret: az óvodai zenei nevelésnek megfelelő gyerekdalok és mondókák a magyar és más népek zenei anyagával kibővítve, óvodában használható műzenei szemelvények. Ritmikai ismeret: a más népek zenei anyagából eredő változatos formák gyakorlása; kis, éles és nyújtott ritmus, triola; nyolcad alapegységű és aszimmetrikus ütemek, váltakozó ütemrend Dallami ismeretek: diatónia: a modális hangsorok; alteráció fogalma Hangsortani ismeretek: népdalok hangsorai; modális hangsorok Formatani ismeretek: népdalszerkezet, kvintváltás, kétrendszerűség Együtthangzási ismeretek: többszólamú nép- és műdalfeldolgozások Nép- és műzenei ismeretek: népdalstílusok, különböző felosztásuk Hangszerjáték: modális hangsorú népdalok; többszólamú szemelvények					
KÖTELEZŐ IRODALOM: - Forrai Katalin: <i>Ének az óvodában</i>, Editio Musica, Budapest, 2001 - Törzsök Béla: <i>Zenehallgatás az óvodában</i>, Editio Musica, Budapest, 2000 - Ludánszkiné Szabó Éva: <i>Óvodai zenei hagyományápolás – népszokások</i>, Szerzői kiadás, Hajdúböszörmény, 1996 - Pécsi Géza – Uzsálné Pécsi Rita: <i>Kulcs a muzsikához. Énektár 2.</i>, Kulcs a muzsikához Alapítvány, Pécs, 2002 AJÁNLOTT IRODALOM: - Forrai Katalin: <i>Európai gyermekdalok</i>, Zeneműkiadó, Budapest, 1966 - Forrai Katalin: <i>Ének a bölcsődében</i>, Editio Musica, Budapest, 1994 - Lázár Katalin: <i>Népi játékok</i> (CD-ROM melléklettel), Planétás Kiadó, Budapest, 1997 - Falvy Károly: <i>Ritmikus mozgás – énekes játék</i>, OPI, Budapest, 1980					

TK0503			FEJEZETEK MAGYARORSZÁG TÖRTÉNETÉBŐL		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
V.	30	2	2	Előadás	Vizsga
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy oktatásának célja a leendő kisgyermeknevelők megismertetése a hazai történelem alapvető sorsfordító történéseivel, a történelmi események láncolatszerű értelmezésével, a kiemelkedő történelmi személyiségek szerepével. A tantárgy feladata továbbá a magyar társadalom alapvető jellemzőinek, sajátosságainak bemutatása, értelmezése, a meghatározó társadalmi, gazdasági, demográfiai, jogi, szociális, stb. trendek áttekintése. A tárgy hozzájárul ahhoz, hogy a hallgatók tájékozottak legyenek a magyar történelem és jelenkor alapvető társadalmi, gazdasági kérdéseiben.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák: 1. Az emberi és polgári jogokra vonatkozó elképzelések alakulása Európában és Magyarországon 2. Hazánk népességének alakulása, demográfiai sajátosságaink 3. Gazdaságunk, társadalmunk, foglalkoztatási és jövedelmi viszonyaink 4. Településszerkezetünk néhány sajátossága, hatásuk egészségi állapotunk, várható élettartamunk alakulására 5. A magyar társadalom iskolázási/iskolázottsági jellemzőinek, kulturális fogyasztásának trendjei 6. Lakosságunk nemzetiségi, vallási összetételének változása, az állam és az egyházak viszonyának alakulása 7. Nemzetiségeink jogi, kulturális, szociális helyzete 8. Nemzeti sajátosságaink megőrzésének esélyei az uniós csatlakozás után. 9. Magyarország történetének rövid áttekintése, különös tekintettel a történelmi sorsfordítókra. A történelmi események láncolatszerű, ok-okozati bemutatása. 10. Egyes kiemelkedő személyiségek értékelése, olykor átértékelése, tetteik árnyalása. Az egyes korszakok érdekességeinek módszertani szempontú elemzése, a topográfia használatának fontossága.					
KÖTELEZŐ IRODALOM: ▪ Kende Tamás (szerk.): <i>Európai közjog és politika</i>, Osiris, Budapest, 1998 ▪ Romsics Ignác: <i>A 20. század képes története</i>, Rubikon Könyvek, Budapest, 2008 AJÁNLOTT IRODALOM: ▪ Bihari Mihály: <i>Magyar politika 1944-2004. Politikai és hatalmi viszonyok</i>, Osiris, Budapest, 2005					

TK2906			FEJLŐDÉSLÉLEKTAN		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy oktatásának célja az emberi pszichés fejlődés folyamatának feltárása, az egyes életkori szakaszokhoz kapcsolódó testi, pszichés és kognitív fejlődés jellemzőinek bemutatása. A tantárgy kiemelt feladata az egyes pszichés funkciók fejlődésének és integrálódásának nyomon követése a különböző életkori fázisokban. A tantárgy oktatása hozzájárul ahhoz, hogy a leendő kisgyermeknevelők az egyes életszakaszokra jellemző értelmi, érzelmi és szociális fejlődést a maguk komplexitásában, kölcsönhatásaiban lássák.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

1. A fejlődés értelmezése, alapkérdései. A fejlődéslélektan vizsgálati módszerei.
2. A fejlődés átfogó elméletei. Az élet kezdete. A szülők, családtagok szerepe a gyermek fogadásában. Az anyai viselkedés. A magzati fejlődés.
3. A születés. A korai anya-gyermek kapcsolat. A mozgás és az észlelés fejlődése csecsemőkorban. A megismerés fejlődése csecsemő- és kisgyermekkorban. Az észlelés és a gondolkodás jellemzői. A szociabilitás. A korai kötődés. A szociális kompetencia.
4. A beszéd kialakulása és fejlődése. A norma és normaátadás. Az önszabályozás mechanizmusai.
5. A kisgyermekkor. Az ösztönök és az én-fejlődés. A táplálkozási, a megkapaszkodási és a támadó ösztönök alakulása, nevelése. A nemi identitás kialakulása és változásai, a nemi szerep.
6. Az erkölcsi fogalmak kialakulása és fejlődése. Az önkontroll kialakulása. A büntudat és a szegény.
7. Az óvodáskor. A lelki feszültségek feldolgozása, az én-egyensúly védelmi eszközei. A feszültség levezetés és a játék. A társas kapcsolatok alakulása, csoportköteték az óvodában. A hagyományképződés. A pár és a csoport, az átpártolás.
8. A megismerési folyamatok fejlődése, reprezentációs rendszerek, a szenzoros és a műveletek előtti szakasz. A szinkretikus séma és a szemléleti realizmus, elaborációs lehetőségek. A rajzfejlődés kezdetei.
9. A mese és a képzelet, a kettős tudat, az érzelmi biztonság és az azonosulás, a belső kép.
10. A későbbi életszakaszok főbb jellemzői.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Cole, M. - Cole, S. R.: *Fejlődéslélektan*, Osiris, Budapest, 1997
- József István: *Fejlődésszociológia nevelőknek*, Dávid Kiadó, Kaposvár, 2012
- Mérei Ferenc - V. Binét Ágnes: *Gyermekek lélektan*, Medicina Könyvkiadó Zrt., Budapest, 2006
- Estefánné Varga Magdolna – Dávid Mária - Hatvani Andrea - Héjja-Nagy Katalin - Taskó Tünde: *Pszichológia elméleti alapok*, Eszterházy Károly Főiskola, Eger, 2015 (<http://old.ektf.hu/hefoppalyazat/pszielmal/>)
- Martin László (szerk.): *Pszichológiai fogalomtár*, Kaposvári Egyetem, Kaposvár, 2015 (http://palyazatok.ke.hu/tartalom/csatolt/tamop/412B213/kiadvanyok/pszichologiai_fogalomtar.pdf)

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Oláh Attila – Bugán Antal: *Fejezetek a pszichológia alapterületeiből*, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2006
- Sekuler, R. - Blake, R.: *Észlelés*, Osiris Kiadó Kft., Budapest, 2004
- Vajda Zsuzsanna: *A gyermek pszichológiai fejlődése*, Helikon Kiadó Kft., Budapest, 2006
- N. Kollár Katalin - Szabó Éva (szerk.): *Pszichológia pedagógusoknak*, Osiris Kiadó, Budapest, 2004
- Atkinson, R. L. et al.: *Pszichológia*, Osiris, Budapest, 1995

TK6101			FILOZÓFIA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	2	Előadás	Vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:
 Az európai filozófia fejlődésmenetének áttekintése, a gondolkodás korszakainak behatárolása, az egyes korszakok legfontosabb fogalmainak elsajátítása.
 A különböző korok világképének megismerése, a megszerzett tudásanyag segítségével ezek összehasonlítása.
 Az egyes filozófiai áramlatok megismerésének segítségével a hallgatók absztrakt gondolkodásának fejlesztése, a filozófiai szakkifejezések pontos használata.
 Az európai gondolkodástörténet döntően tematikus, illetve történeti megközelítése.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:
Főbb témák:
 1. A tananyag öt témát ölel fel: a filozófia, az Isten, az ember, a szabadság, az igazság filozófiai fogalmait veszi górcső alá.
 2. Továbbá a filozófia történetének rövid áttekintését adja: az ókori filozófia (preszokratikusok; a klasszikus korszak: Szókratész, Platón, Arisztotelész; a hellenisztikus filozófia: sztoicizmus, epikureizmus, szkepticizmus, eklekticizmus, újplatonizmus);
 3. Filozófia a középkorban (patrisztika, a skolasztikus módszer, az univerzálé-vita, Aquinoi Tamás);
 4. Az újkori filozófia: a reneszánsztól Hegelig (különös tekintettel a felvilágosodás racionalista és empirista filozófiai irányzataira, Kant kopernikuszi fordulatra - kitekintéssel a felvilágosodás kritikájára, továbbá a német idealizmusra);
 5. Irányzatok a XIX. századtól napjainkig a teljesség igénye nélkül.

KÖTELEZŐ IRODALOM:
 ■ Boros Gábor (főszerk.): *Filozófia*, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2013, (Kötelezőek a kijelölt részek.)
 ■ Dupré, Ben: *Filozófia, 50 fogalom, amit ismerni kell*, Ventus Libro Kiadó, 2013 (Kötelezőek a kijelölt részek)
 ■ Jostein Gaarder: *Sofie világa*, Noran Libro, Budapest, 2012

TO2121405			HAGYOMÁNYPEDAGÓGIA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
V.	műhelymunka	műhelymunka	2	Konzultáció	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy tanítása során válik lehetővé a művészetekben rejlő, de azon túlmutató értékek néphagyomány, a kulturális tradíciók őrzésének elmélyítése, a hallgatók és az általuk nevelendő óvodások identitás-nevelése, esztétikai és erkölcsi értékek hiteles és vonzó közvetítése. A hallgatók felkészítése a feladatokra: a nép kultúrájának megőrzése, életben tartása és visszajuttatása a ma és a holnap kulturális közéletébe. A hagyományörzéssel a célunk nem a régi idők visszahozása, hanem megmenteni belőle azt, ami érték. Az értékek megőrzésén túl átadni, újra élővé szeretnénk tenni őket.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A műhelymunka keretében a hallgatók egyéni tervezéssel megismerkednek a „Komplex nevelés, népművészettel” jellegű Fürkész-program évek óta része a Kenderke képzési kínálatának: a gyermekek a népművészet tárházából vett forrásanyagra építve mind a négy művészeti ágban, komplex művészeti oktatásban részesülnek, ami a következők szerint áll össze: népi játék keretében koordináció fejlesztése és tánctechnikai alapozás, hallás után tanított hangszeros oktatás pásztorfurulyán, drámajáték és kézműves foglalkozások. A két agyfélteke egyidejű fejlesztése játékos formában segíti a különböző készségek és képességek kibontakozását.					
KÖTELEZŐ IRODALOM: ▪ <i>Néphagyományörző Óvodai Program.</i> (OKI - Országos Közoktatási Intézet- 1997. Szerzők: Dr. Bucherna Nándorné, Faust Dezsőné, Fledrichné Rozgonyi Krisztina, Dr. Váginé Farkas Ildikó, Zadravecz Teréz). AJÁNLOTT IRODALOM: ▪ <i>Fürkész program</i> http://kenderke.hu/furkesz-program-uj-kepzes-a-kenderkeben/					

TO2112001			INFORMATIKA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
V.	műhelymunka	műhelymunka	3	Konzultáció	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Olyan leendő pedagógusok kibocsátása, akik problémamegoldó, algoritmikus gondolkodással képesek az óvodáskorú gyermekek informatikai műveltségének alakítására, fejlesztésére; az informatikai eszközök olyan szintű megismerése, hogy a hallgató az eszközöket a nevelő-oktató munkában az ismeretek közvetítéséhez, illetve a tanulásszervezéshez használni tudja.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák: - Az óvodai munka informatikai támogatása. Online tartalmak, szakmai szoftverek, adatbázisok, adminisztráció, portfólió. - Digitális fejlesztő játékok. - Fejlesztő tartalmak digitális eszközökkel támogatott létrehozása: online tutorált csoportmunka.					
KÖTELEZŐ IRODALOM: - Nótiinné Csikós Marianna : <i>AZ ÓVÓ NÉNI ÍGY CSINÁLJA!</i> – A 200 legötletesebb saját készítésű játék, hogy mókás legyen a fejlesztés, Neteducatio Kft, 2016 - Fegyverneki Gergő: <i>IKT-s ötlettár</i>, Neteducatio Kft, 2016 - Bakonyi Anna - Karczewicz Ágnes: <i>Az óvodapedagógusok nagykönyve</i>, Neteducatio Kft., 2016					

TO2121701			JÁTÉK PEDAGÓGIÁJA ÉS MÓDSZERTANA I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	2	Előadás	Vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A Játék pedagógiája és módszertana című tantárgy célja, hogy a játépszichológiai és pedagógiai ismeretek összekapcsolásával elősegítse az óvodapedagógus szakos hallgatók felkészülését az óvodai teendőik ellátására, segítséget adjon a spontán és az irányított játék összefüggéseinek felismerésében, valamint a felnőttek és a kortársak játékbeli szerepének helyes értelmezésében.

A tantárgy a játékfolyamat elméleti és gyakorlati tanulmányozásával és a személyes játékelménnel felkészítést ad a játékfolyamat hatékony megszervezésére, továbbá a hallgatók kompetenciáinak mélyítésével és formálásával azon képességeiket és készségeiket erősíti, amelyek nélkülözhetetlenek a spontán és együttes játék feltételeinek megteremtésben. A tantárgy további célja, hogy segítséget adjon a hallgatók játékkultúráját gazdagító módszertani játékgyűjtemény elkészítéséhez, amely a játékok eredetét, a megtaníthatóság feltételeit és kívánalmait, valamint pszichológiai és pedagógia szempontú elemzését tartalmazza.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

1. Az ÓNOAP játékra vonatkozó ismeretanyaga és annak értelmezése
2. A 3–6 éves korosztály játéktevékenységének jellemzői, a játékfolyamatot elindító lelki szükségletek
3. A klasszikus és a hagyományokon alapuló gyermekjátékok
4. Az életkorhoz igazodó játékok
5. A játékpedagógia aktuális kérdései a neveléstudomány elméleti és gyakorlati feladataiban
6. A gyermekek játékának megfigyelése és elemzése a neveléstudományi kutatások elméleti és gyakorlati feladatai segítségével

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Kósáné Ormai Vera: *A mi óvodánk*, Okker Kiadó, Budapest, 2001
- Maszler Irén: *Játékpedagógia*, Comenius Kiadó Kft., Pécs, 2002
- Kovács György– Bakosi Éva: *Játékpedagógiai ismeretek*, Szerzői kiadás, Debrecen, 2005
- Tészbó Júlia: *Játék–pedagógia, gyermek–kultúra*, Gondolat Kiadói Kör, Budapest, 2011
- Millar Susanna: *Játépszichológia*, Maecenas Kiadó, Budapest, 1997

TO2121702			JÁTÉK PEDAGÓGIÁJA ÉS MÓDSZERTANA II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: ▪ segítséget nyújtani a hallgatóknak az óvodai játék hatékony megszervezéséhez, és – a gyermekmegfigyelés elkészítésével – a gyermekek játékbeli viselkedésének önálló tanulmányozásához; ▪ felkészíteni a hallgatókat a pedagógiai megfigyelés egyik formájára, a gyermek játékának vizsgálatára és szakszerű elemzésére; ▪ gazdagítani a hallgatók metodikai kultúráját a kapcsolati kultúra és a játszás, a tárgykultúra és a játékeszközök összefüggéseinek feltárásával; ▪ hallgató felkészítése a gyermeki tapasztalatszerzés egészlegességét és élményszerűségét hangsúlyozó, játékos tevékenység megtervezésére.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Főbb témák, melyekből a hallgató választása alapján kutatást készít:</u> 1. Játékkutatás módszertani kérdései 2. Játéktörténeti kutatások, napjaink játéakai 3. Játéktípusok a különböző dokumentumokban 4. Gyakorló és konstruáló játékok a különböző életkorokban 5. Szerepjáték megjelenése a különböző életkorokban 6. Szabályjáték megjelenése a különböző életkorokban 7. Játék a szabadban 8. Média és játék 9. Dramatikus játékok az óvodában 10. Játékműhelyek és játéktárak					
KÖTELEZŐ IRODALOM: ▪ Einon Dorothy: <i>Kreatív játékok</i>, Alexandra Kiadó, Pécs, 2004 ▪ Perlai Rezsőné: <i>Az óvodáskor fejlesztő játéakai</i>, Flaccus Kiadó, Budapest, 2004 ▪ Polcz Alaine: <i>Világjáték</i>, Pont Kiadó, Budapest, 1999 ▪ Balázsne Szűcs Judit – Porkolábné Balogh Katalin – Szaitzné Gregorits Anna: <i>Komplex prevenció óvodai program</i>, Trefort Kiadó, Budapest, 2009 ▪ Lázár Katalin: <i>Népi játékok</i>, Mezőgazda Kiadó, Budapest, 2005					

TO2210003			KÓRUS – ÉNEK-ZENEI JÁTÉK I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	1	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgatók találkozása a közös éneklés élményével, ismerkedés a kisgyermekkorra és az alsó tagozatra vonatkozó kórusirodalommal, ill. a korosztály számára hallgattatható kórusművekkel.

A játékokban (levelező munkarendű képzés) a zenei tantárgyak során tanult ismeretek további bővítésére kerül sor: a korosztálynak megfelelő ritmikai, hangzási-dallami játékok tanulásával, a Kodály-pedagógia mellett más zenepedagógiák, irányzatok érdekes játékaival.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Elsajátítandó ismeretanyag:

- magyar népi mondókákhoz és játékdalokhoz kapcsolódó játékok mozgásanyaga;
- a zenei játékokkal történő személyiségformálás lehetőségeinek ismerete;
- a zeneileg fogékony, a zene iránt érdeklődő, a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek zenei nevelésének speciális anyagai és hatékony módjai; munkaformák használata, a differenciálás játékos-zenei lehetőségeinek ismerete filmek elemzésével;
- ritmushangszerek készítése, kíséret szerkesztése;
- az improvizációk, érzések megbeszélésének módjai.

Kialakítandó kompetenciák:

Ismeretekkel rendelkezés a művészeti nevelés (ének-zene), a gyermekfolklór és a játék személyiségfejlesztő hatásáról, a nevelési, fejlesztési célok elérését szolgáló formáiról és módszereiről.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Gyöngy Kinga (szerk.): *Első lépések a művészetek felé II.*, 2004
- Dimény Judit: *Hang-játék*, Zeneműkiadó, Budapest, 1984
- Falvay Károly: *Ritmikus mozgás – énekes játék*, Országos Pedagógiai Intézet, Budapest, 1994
- Kis Jenőné Kenesei Éva: *Alternatív lehetőségek a zenepedagógiában*, Tárogató Kiadó, Budapest, 1991
- Sáry László: *Kreatív zenei gyakorlatok*, Ars Longa, Jelenkor Kiadó, Pécs, 1999
- Aktuális kották

TO2210004			KÓRUS – ÉNEK-ZENEI JÁTÉK II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	1	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgatók találkozása a közös éneklés élményével, ismerkedés a kisgyermekkorra és az alsó tagozatra vonatkozó kórusirodalommal, ill. a korosztály számára hallgattatható kórusművekkel.

A játékokban (levelező munkarendű képzés) a zenei tantárgyak során tanult ismeretek további bővítésére kerül sor: a korosztálynak megfelelő ritmikai, hangzási-dallami játékok tanulásával, a Kodály-pedagógia mellett más zenepedagógiák, irányzatok érdekes játékaival.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Elsajátítandó ismeretanyag:

- magyar népi mondókákhoz és játékdalokhoz kapcsolódó játékok mozgásanyaga;
- a zenei játékokkal történő személyiségformálás lehetőségeinek ismerete;
- a zeneileg fogékony, a zene iránt érdeklődő, a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek zenei nevelésének speciális anyagai és hatékony módjai; munkaformák használata, a differenciálás játékos-zenei lehetőségeinek ismerete filmek elemzésével;
- ritmushangszerek készítése, kíséret szerkesztése;
- az improvizációk, érzések megbeszélésének módjai.

Kialakítandó kompetenciák:

Ismeretekkel rendelkezés a művészeti nevelés (ének-zene), a gyermekfolklór és a játék személyiségfejlesztő hatásáról, a nevelési, fejlesztési célok elérését szolgáló formáiról és módszereiről.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Gyöngy Kinga (szerk.): *Első lépések a művészetek felé II.*, 2004
- Dimény Judit: *Hang-játék*, Zeneműkiadó, Budapest, 1984
- Falvay Károly: *Ritmikus mozgás – énekes játék*, Országos Pedagógiai Intézet, Budapest, 1994
- Kis Jenőné Kenesei Éva: *Alternatív lehetőségek a zenepedagógiában*, Tárogató Kiadó, Budapest, 1991
- Sáry László: *Kreatív zenei gyakorlatok*, Ars Longa, Jelenkor Kiadó, Pécs, 1999
- Aktuális kották

TO2210005			KÓRUS – ÉNEK-ZENEI JÁTÉK III.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	30	2	1	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgatók találkozása a közös éneklés élményével, ismerkedés a kisgyermekkorra és az alsó tagozatra vonatkozó kórusirodalommal, ill. a korosztály számára hallgattatható kórusművekkel.

A játékokban (levelező munkarendű képzés) a zenei tantárgyak során tanult ismeretek további bővítésére kerül sor: a korosztálynak megfelelő ritmikai, hangzási-dallami játékok tanulásával, a Kodály-pedagógia mellett más zenepedagógiák, irányzatok érdekes játékaival.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Elsajátítandó ismeretanyag:

- magyar népi mondókákhoz és játékdalokhoz kapcsolódó játékok mozgásanyaga;
- a zenei játékokkal történő személyiségformálás lehetőségeinek ismerete;
- a zeneileg fogékony, a zene iránt érdeklődő, a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek zenei nevelésének speciális anyagai és hatékony módjai; munkaformák használata, a differenciálás játékos-zenei lehetőségeinek ismerete filmek elemzésével;
- ritmushangszerek készítése, kíséret szerkesztése;
- az improvizációk, érzések megbeszélésének módjai.

Kialakítandó kompetenciák:

Ismeretekkel rendelkezés a művészeti nevelés (ének-zene), a gyermekfolklór és a játék személyiségfejlesztő hatásáról, a nevelési, fejlesztési célok elérését szolgáló formáiról és módszereiről.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Gyöngy Kinga (szerk.): *Első lépések a művészetek felé II.*, 2004
- Dimény Judit: *Hang-játék*, Zeneműkiadó, Budapest, 1984
- Falvy Károly: *Ritmikus mozgás – énekes játék*, Országos Pedagógiai Intézet, Budapest, 1994
- Kis Jenőné Kenesei Éva: *Alternatív lehetőségek a zenepedagógiában*, Tárogató Kiadó, Budapest, 1991
- Sárly László: *Kreatív zenei gyakorlatok*, Ars Longa, Jelenkor Kiadó, Pécs, 1999
- Aktuális kották

TO2210006			KÓRUS – ÉNEK-ZENEI JÁTÉK IV.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	30	2	1	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgatók találkozása a közös éneklés élményével, ismerkedés a kisgyermekkorra és az alsó tagozatra vonatkozó kórusirodalommal, ill. a korosztály számára hallgattatható kórusművekkel.

A játékokban (levelező munkarendű képzés) a zenei tantárgyak során tanult ismeretek további bővítésére kerül sor: a korosztálynak megfelelő ritmikai, hangzási-dallami játékok tanulásával, a Kodály-pedagógia mellett más zenepedagógiák, irányzatok érdekes játékaival.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Elsajátítandó ismeretanyag:

- magyar népi mondókákhoz és játékdalokhoz kapcsolódó játékok mozgásanyaga;
- a zenei játékokkal történő személyiségformálás lehetőségeinek ismerete;
- a zeneileg fogékony, a zene iránt érdeklődő, a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek zenei nevelésének speciális anyagai és hatékony módjai; munkaformák használata, a differenciálás játékos-zenei lehetőségeinek ismerete filmek elemzésével;
- ritmushangszerek készítése, kíséret szerkesztése;
- az improvizációk, érzések megbeszélésének módjai.

Kialakítandó kompetenciák:

Ismeretekkel rendelkezés a művészeti nevelés (ének-zene), a gyermekfolklór és a játék személyiségfejlesztő hatásáról, a nevelési, fejlesztési célok elérését szolgáló formáiról és módszereiről.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Gyöngy Kinga (szerk.): *Első lépések a művészetek felé II.*, 2004
- Dimény Judit: *Hang-játék*, Zeneműkiadó, Budapest, 1984
- Falvy Károly: *Ritmikus mozgás – énekes játék*, Országos Pedagógiai Intézet, Budapest, 1994
- Kis Jenőné Kenesei Éva: *Alternatív lehetőségek a zenepedagógiában*, Tárogató Kiadó, Budapest, 1991
- Sárly László: *Kreatív zenei gyakorlatok*, Ars Longa, Jelenkor Kiadó, Pécs, 1999
- Aktuális kották

TO2121303			KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Olyan környezettudat kialakítása, amely felkészíti a hallgatókat a környezettel való tudatos együttélésre, a környezetbarát életvitelre, és annak közvetítésére.

Részletezve:

- alakítson ökológiai szemléleten alapuló, korszerű környezeti világgépet és kultúrát, egy új értékrendszer kialakításán keresztül.
- Ismerjék meg az óvodai környezeti nevelés célrendszerét, történetét, területeit.
- Alakítsa ki a társadalom és a környezet iránti elkötelezettséget, személyes felelősségérzetet.
- A 3-6 (7) éves korosztályban főleg a környezettel való ismerkedés, az emocionális kapcsolatok kialakítása és a környezetbarát szokások formálása a fő cél.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

1. Óvodai környezeti nevelést segítő szervezetek, intézmények
2. Múzeumpedagógia és az óvodai környezeti nevelés
3. Zoopedagógia és az óvodai környezeti nevelés
4. Nemzeti parkok, erdészetek és az óvodai környezeti nevelés
5. Állatok szerepe az óvodai nevelésben (állatasszisztált terápiák).
6. Óvodásokkal a tanösvényen
7. Játék a természetben

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Adorján Rita: *Magonc – természetismereti játékok az erdőben*, Mecsek Erdészeti Rt, Pécs, 1998
- Polák Péter és mtsai: *Natúrázzunk! Natura 2000 kézikönyv zöld óvoda pedagógusoknak*, Észak-Magyarország régió, Oktatókutató és Fejlesztő Intézet, Budapest, 2016, (http://ofi.hu/sites/default/files/attachments/natura2000_1-80_emo_ovoda.pdf)
- Bereczki Ibolya és Nagy Magdolna (sorozatszerkesztők): *Múzeumi iránytű sorozat (1-11)*, Szabadtéri Néprajzi Múzeum - MOKK, Szentendre, 2009-2011, ISSN 20609957
- Nagy Irén: *Zoopedagógiai hasznoskönyv – módszertani segédanyag*, Fővárosi Állat- és Növénykert, Budapest, 2000 (<http://www.gorillazoo.hu/oktatasi-anyagok/Hasznoskonyv2-1.pdf>)
- F. Nagy Zsuzsanna: *Természetismereti játékgyűjtemény*, Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány, Miskolc, 1998 (<http://www.gyakorolj.hu/oktato/negyedikkoznyezet/jatekgyujtemeny.pdf>)

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Orbán Zoltán: *Közoktatást segítő intézmények a fenntarthatóság-pedagógiában*, Magyar Állatkertek Szövetsége, Budapest, 2006 (http://www.mme.binary uploads/5_kornyezeti_neveles/orban_zoltan_kozoktatast_segito_intezmenyek_a_fenntarthatosag_pedagogiaban_konyv.pdf)

TO2121201			MATEMATIKAI NEVELÉS ÉS MÓDSZERTANA I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy célja a jelöltek matematikai és matematika módszertani kultúrájának megalapozása, az óvodában folyó nevelői tevékenységhez, a logikai, matematikai gondolkodás fejlesztéséhez kapcsolódó kérdések gyakorlatra orientált közös áttekintése, megbeszélése.

A tantárgy kiemelt feladata a matematikai tapasztalatszerzés tartalmi, formai és metodikai kérdéseinek megismerése, a hallgatók matematikai neveléshez kapcsolódó matematikatudományi, pedagógiai és módszertani felkészültségének erősítése.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

1. A számfogalom előkészítése I. A számfogalom matematikai, pedagógiai és pszichológiai értelmezése. A számfogalom fejlődése. A számfogalom előkészítésének halmazelméleti alapjai. A tulajdonságok felismerése, összehasonlítás, halmazalkotás.
2. A számfogalom előkészítése II. A természetes szám képzetének alakítása, a halmazok számossága. Töszám, sorszám. Halmazokkal végezhető műveletek. A témával összefüggő játékos feladatok.
3. A számfogalom előkészítése III. A témával kapcsolatos óvodai tevékenységek tervezése. Tevékenységi terv készítése.
4. Geometriai tapasztalatszerzés az óvodában I. Geometriai alapfogalmak, síkidomok, testek. Geometriai alakzatok alkotása, építése. Az óvodai geometriai tapasztalatszerzés alapelvei.
5. Geometriai tapasztalatszerzés az óvodában II. A tükrösség fogalma. Tengelyes és középpontos tükrösség. Tükrözések. Tájékozódás térben és síkban. A témával összefüggő játékos feladatok.
6. Geometriai tapasztalatszerzés az óvodában III. A témával kapcsolatos óvodai tevékenységek tervezése. Tevékenységi terv készítése.
7. Mérésekkel kapcsolatos tapasztalatszerzés az óvodában I. A mérés fogalma, a mérőszám és mértékegység kapcsolata. Az egységgel való mérés lehetőségei. A mérés pedagógiai elvei. Hosszúság, tömeg, űrtartalom mérése. Tapasztalatszerzés a területmérésben. Az idő mérése. A témával összefüggő játékos feladatok.
8. Mérésekkel kapcsolatos tapasztalatszerzés az óvodában II. A témával kapcsolatos óvodai tevékenységek tervezése. Tevékenységi terv készítése.
9. Relációk, függvények, sorozatok az óvodai nevelésben I. A reláció fogalma, a hozzárendelések fajtái. A függvények értelmezése, a függvényszerű gondolkodás alapozása. A sorozatok alkotása, a rendezés fogalma, jellemzői. A témával összefüggő játékos feladatok.
10. Relációk, függvények, sorozatok az óvodában II. A témával kapcsolatos óvodai tevékenységek tervezése. Tevékenységi terv készítése.
11. Kombinatorika, valószínűség, statisztika az óvodai matematikai nevelésben I. Kombinatorikai alapfogalmak (permutáció, kombináció, variáció). Az utak bejárhatósága, a gráf fogalma, értelmezése. Kombinatorikai tapasztalatok az óvodában. A valószínűség matematikai fogalma, óvodai értelmezése. Statisztikai jellegű tapasztalatszerzés játékos lehetőségei az óvodában. Véletlenek a valóságban.
12. Kombinatorika, valószínűség, statisztika az óvodai matematikai nevelésben II. A témával kapcsolatos óvodai tevékenységek tervezése. Tevékenységi terv készítése.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Körmöci Katalin: *Hová bújtt a matematika? I. kötet. Módszertani kézikönyv a gyermekek matematikai tapasztalatszerzésének óvodai lehetőségeihez, gyakorlati megközelítésben*, Sprint Kft., Budapest, 2014
- Mérei Ferenc – V. Binét Ágnes: *Gyermekekléktan*, Libri Kiadó, Budapest, 2016 („A számfogalom kialakulása”, a „Sorba rendezés és osztályozás” c. fejezetek)
- Perlai Rezsőné: *Matematika az óvodában. Kézikönyv óvodapedagógusok számára*, Flaccus Kiadó, Budapest, 2016

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Skemp, R. R.: *A matematikatanulás pszichológiája*, Edge Kiadó, Budapest, 2005
- Zsámboki Károlyné: *Bence világot tanul. Az óvodások matematikája*, NyME Benedek Elek Pedagógiai Főiskolai Kar, Sopron, 2001

TO2121202			MATEMATIKAI NEVELÉS ÉS MÓDSZERTANA II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	30	2	2	Előadás	Vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy célja a jelöltek pedagógiai és matematika módszertani kultúrájának megalapozása, az óvodában folyó nevelői tevékenységhez, a logikai, matematikai gondolkodás fejlesztéséhez kapcsolódó kérdések gyakorlatra orientált közös áttekintése, megbeszélése.

A tantárgy kiemelt feladata a matematikai tapasztalatszerzés metodikai kérdéseinek megismerése, a hallgatók matematikai neveléshez kapcsolódó pedagógiai és módszertani felkészültségének erősítése, a matematikai tapasztalatszerzés tervezési, szervezési lehetőségeinek feltárása, valamint a differenciált fejlesztés lehetőségeinek bemutatása. A tantárgy feladata továbbá a szakirodalomban való tájékozódás segítése, a pedagóguspályához szükséges önismeret és önreflexió fejlesztése, a szakmával kapcsolatos pozitív attitűdök kialakítása.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

1. Az óvodai matematikai nevelés pedagógiai alapjai. Az óvodai nevelés országos alapprogramja (2012). Az alapprogram értékrendszere. A matematika szerepe az alapprogramban. A játék és tanulás szerepe az óvodai tevékenységben, a matematikai tapasztalatszerzésben.
2. A gondolkodás szerepe az óvodai matematikai tapasztalatszerzésben. Az óvodás gyermek matematikai tapasztalatszerzésének elvei. A nevelőközpontúság jelentősége az óvodai matematikai nevelésben.
3. A matematikai tapasztalatszerzés tervezése az óvodában I. A tervezés szintjei. A csoport szintű éves tervezés (jeles napok, ünnepek).
4. A matematikai tapasztalatszerzés tervezése az óvodában II. A tematikus tervezés lehetőségei. Az egyes tevékenységformákban alkalmazható matematikai tapasztalatszerzési lehetőségek.
5. A matematikai tapasztalatszerzés tervezése az óvodában III. Komplex tevékenységi tervek készítése.
6. A matematikai tapasztalatszerzés szervezése az óvodában. A tapasztalatszerzés didaktikai, módszertani folyamata. A matematikai tapasztalatszerzés során alkalmazható munkaformák és módszerek.
7. A matematikai tapasztalatszerzés eszközrendszere az óvodában. A számfogalom alakítását, a logikai gondolkodást, a geometriai tapasztalatszerzést segítő eszközök megismerése, alkalmazásuk módjai. (Színes rudak, logikai lapok, építőelemek, tükrök, lyukas tábla, kétkarú mérleg, Dienes-készlet, Montessori eszközök, stb.)
8. A differenciált fejlesztés lehetőségei a matematikai tapasztalatszerzés folyamatában, az óvodai differenciálás lehetőségei. A matematikai tehetségcsírák felismerése és fejlesztése az óvodában.
9. A projektmódszer szerepe az óvodai matematikai nevelés folyamatában. A matematikai tartalmú projekt fogalma, didaktikai, módszertani alapjai.
10. A matematikai tapasztalatszerzést segítő projektek tervezése, szervezése, értékelése az óvodában. A komplex projekttevékenységben megvalósítható matematikai tapasztalatszerzési lehetőségek.
11. A játék szerepe az óvodai matematikai nevelésben. Matematikai játékok az óvodában. A különféle játéktevékenységekben rejlő matematikai tapasztalatszerzési lehetőségek.
12. Tanulási nehézségek a matematikában. A tanulási nehézségek felismerése, korrekciója. A diszkalkulia fogalma, kezelési lehetőségei.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (2012), http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200363.KOR
- Körmöci Katalin: *Hová bújt a matematika? II.* kötet. A tevékenységben megvalósuló tapasztalatszerzés tervezhetősége a mindennapi nevelőmunkában, Sprint Kft., Budapest, 2015
- Perlai Rezsőné: *Matematika az óvodában.* Kézikönyv óvodapedagógusok számára, Flaccus Kiadó, Budapest, 2016

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Körmöci Katalin: *Kézikönyv a projektszemléletű óvodai nevelésről,* Sprint Kft., Budapest, 2012
- Perlai Rezsőné: *Matematikai játékok óvodáskorban,* Flaccus Kiadó, Budapest, 2014

TK2903			NEVELÉSELMÉLET I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	30	2	2	Előadás	Vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A Neveléselmélet alapvető célja, hogy bemutassa a nevelés elméletének értelmezési kereteit, az alapvető nevelési modelleket, metodikákat és módszereket, valamint a nevelés különböző területei lényegének és céljainak meghatározását, alapvető feladatainak értelmezését, továbbá a legáltalánosabb értelemben a nevelésre vonatkozó filozófiai előfeltevések és tudományos tanok által alátámasztott általánosításokat, tételek együttesét, illetve többé-kevésbé összefüggő rendszereit.

Az óvodapedagógus szakos hallgatók esetében cél az is, hogy a tantárgy tanulása során fejlődjenek iskolapedagógiai ismereteik és az ahhoz kapcsolódó készségeik, képességeik, szemléletük, kultúrájuk. Mindez annak érdekében, hogy képessé váljanak a családi élet kiegészítésére a kisiskoláskorú gyermekek személyiségfejlődése esetében, valamint későbbi nevelőmunkájukban a saját maguk kreativitásának gazdagítására, fejlesztésére törekedjenek, végül ismerjék meg és alkalmazzák a nevelési eszményeket, elveket, módszereket és eszközöket a hatékony óvodai és iskolai nevelés érdekében.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

1. A nevelés fogalma, alapelvei, területei
2. A nevelés lehetőségei és szükségessége
3. A nevelés tudományos értelmezése
4. A nevelés színterei, társadalmi tényezői, feladatai
5. A nevelés intézményrendszere
6. Nevelési módszerek, a nevelés problematikus elemei
7. Nevelési célok
8. A pedagógiai tradicionalizmus
9. A pedagógiai liberalizmus
10. A pedagógiai anarchizmus
11. Pedagógus pályatükör – pedagógus kompetenciák
12. A nevelés etikája

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Zrinszky László: Neveléselmélet, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2002
- Bábosik István: Neveléselmélet, Osiris Kiadó, Budapest, 2004
- Horváth Attila: *Elméletek a nevelésről*, Okker Oktatási Iroda, Budapest, 1996
- Schaffhauser Franz: *A nevelés alanyi feltételei*, Telosz Kiadó, Budapest, 2000
- Szenczi Árpád: *Neveléstani* alapkérdések, Eötvös József Kiadó, Budapest, 2000

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Zsolnai József: *Bevezetés a pedagógiai gondolkodásba*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1996
- Kluge Norbert: *Bevezetés a rendszeres pedagógiába*, Keraban Könyvkiadó, Budapest, 1994
- Nagy József: *XXI. század és nevelés*, Osiris Kiadó, Budapest, 2002

TK2904			NEVELÉSELMÉLET II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A Neveléselmélet alapvető célja, hogy bemutassa a nevelés elméletének értelmezési kereteit, az alapvető nevelési modelleket, metodikákat és módszereket, valamint a nevelés különböző területei lényegének és céljainak meghatározását, alapvető feladatainak értelmezését, továbbá a legáltalánosabb értelemben a nevelésre vonatkozó filozófiai előfeltevések és tudományos tanok által alátámasztott általánosításokat, tételek együttesét, illetve többé-kevésbé összefüggő rendszereit.

Az óvodapedagógus szakos hallgatók esetében cél az is, hogy a tantárgy tanulása során fejlődjenek iskolapedagógiai ismereteik és az ahhoz kapcsolódó készségeik, képességeik, szemléletük, kultúrájuk. Mindez annak érdekében, hogy képessé váljanak a családi élet kiegészítésére a kisiskoláskorú gyermekek személyiségfejlődése esetében, valamint későbbi nevelőmunkájukban a saját maguk kreativitásának gazdagítására, fejlesztésére törekedjenek, végül ismerjék meg és alkalmazzák a nevelési eszményeket, elveket, módszereket és eszközöket a hatékony óvodai és iskolai nevelés érdekében.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

1. A nevelési helyzet
2. Társadalom és nevelés
3. A nevelés, mint kultúráközvetítés
4. A nevelés, mint személyiségformálás
5. Az erőszakmentes kommunikáció
6. A nevelés, mint konstruktív életvezetés
7. A nevelés hatásrendszere és módszerei
8. A pedagógusok nézetei a gyermekekről
9. Az optimális nevelőiskola-modell jellemzői

KÖTELEZŐ IRODALOM:

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Zrinszky László: Neveléselmélet, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2002
- Bábosik István: Neveléselmélet, Osiris Kiadó, Budapest, 2004
- Horváth Attila: *Elméletek a nevelésről*, Okker Oktatási Iroda, Budapest, 1996
- Schaffhauser Franz: *A nevelés anyagi feltételei*, Telosz Kiadó, Budapest, 2000
- Szenczi Árpád: *Neveléstani alapkérdések*. Eötvös József Kiadó, Budapest, 2000

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Zsolnai József: *Bevezetés a pedagógiai gondolkodásba*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1996
- Kluge Norbert: *Bevezetés a rendszeres pedagógiába*, Keraban Könyvkiadó, Budapest, 1994
- Nagy József: *XXI. század és nevelés*, Osiris Kiadó, Budapest, 2002
- Golnhofer Erzsébet – Nahalka István (szerk.): *A pedagógusok pedagógiája*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2001
- Rambala Éva: *Az erőszakmentes kommunikáció alapjai*, Kulcslyuk Kiadó, Budapest, 2013

TK2901			NEVELÉSTÖRTÉNET		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	3	Előadás	Vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy oktatásának célja, hogy megalapozza a leendő pedagógusok történeti szemléletét a pedagógia elméletének és az intézményes gyakorlat fejlődésének tanulmányozásához. A tantárgy kiemelt feladata annak a felismertetése a hallgatókkal, hogy a jelenkor pedagógiai elmélete és gyakorlata történeti fejlődés eredménye. A tantárgy célja az egyetemes és a hazai neveléstörténet legjelentősebb összefüggéseinek (a mai pedagógiai elmélet és gyakorlat előzményeinek) feltárása, a legjelentősebb pedagógiai gondolkodók nézeteinek bemutatása, valamint a pedagógiai intézményrendszer fejlődési folyamatainak áttekintése.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

1. A nevelés célja, tartalma és módszerei az egyes történelmi korszakokban az őskortól napjainkig.
2. Felfogások a gyermekkorról, a gyermekkép alakulása a kezdetektől napjainkig, a szülő-gyermek kapcsolattörténet változásai. Gyermekkép az Európán kívüli kultúrákban.
3. A neveléstörténet tárgya, jellege, forrásai, funkciója. A nevelés eredete, az intézményes nevelés megjelenése az ókori Keleten. A görög és római nevelést meghatározó tényezők. Görög filozófusok.
4. A középkori nevelés kialakulása, a klasszikus nevelés intézményei. A különböző irányzatok – humanizmus, reneszánsz, reformáció, katolikus megújulás – hatása a nevelésre.
5. Felvilágosult polgári elvek a nevelésben: Locke, Rousseau. Pestalozzi és a neohumanizmus. Herbart pedagógiája. Fröbel munkássága.
6. Az intézményes kisgyermeknevelés kezdetei: a XVIII–XIX. sz. (Owen, Wilderspin munkássága). Nevelésügy a reformkorban, a magyar óvodai mozgalom és alsó fokú oktatás kibontakozása (Brunszvik Teréz, Wargha István, Ney Ferenc).
7. A magyar polgári pedagógia kibontakozása, Eötvös népoktatási törvénye, a kisdédóvási törvény.
8. Az oktatás szervezeti kereteit megújító reformtörekvések, az elméleti pedagógia és az óvodapedagógia főbb irányzatai.
9. Reformpedagógia és életreform mozgalom. Oktatáspolitikai és iskoláztatás-történet a XX. század első felében: Klebelsberg Kunó és Hóman Bálint. A 20. sz. második felének pedagógiai áramlatai.
10. Napjaink pedagógiai, kisgyermek pedagógiai törekvései, a nevelést szabályozó dokumentumok.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Albert, B. Gábor: *A nevelés történeti és elméleti alapjai*, Kaposvári Egyetem, Kaposvár, 2011 I
- Mészáros István – Németh András - Pukánszky Béla: *Bevezetés a pedagógia és az iskoláztatás történetébe*, Osiris Kiadó, Budapest, 1999

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Kéri Katalin (szerk. és magyarázó szövegekkel ellátta): *Távoli tájak, ismeretlen gyerekek. Mozaikok a nevelés történetéből*, III. JPTE Tanárképző Intézet, Pécs, 1997 (<http://kerikata.hu/publikaciok/text/mozaik03/mozaik03.htm>)
- Pukánszky Béla: *A gyermekkor története*, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2001
- Pukánszky Béla: *Gyermekeket tanító apák*, Iskolakultúra, 3., 2002, 3–15.

TO2123102			ÓVODAI GYAKORLAT I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	15	0	1	Gyakorlat	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Egyéni hallgatói önálló tapasztalatszerzés: - a bölcsődei, óvodai és iskolai nevelésről, ezek különböző funkciójáról, szervezésükről; - a gyermekek testi és lelki sajátosságaira épülő nevelési/gondozási folyamatokról (befogadás, gondozás, szoktatás, fejlesztés); - a nevelési/oktatási intézmények feltételrendszeréről; - óvodai játék-bemutatókról, azok elemzéséről; - az életkori sajátosságoknak megfelelően szervezett napközbeni gyermekellátás/oktatás rendszeréről, funkciójáról; - a nevelési/oktatási intézmények működésének törvényi feltételeiről. Csoportos gyakorlat keretében: - ismerje meg az óvodai játék lehetőségeit, a csoport előtt tartott bemutatókon ismerkedjen a további óvodai gyakorlatok helyszínével, vezetőjével, a gyermekekkel; - a gyakorlaton végzett közös megfigyelések elemzésével bővítse saját és társai játékmódszertani ismereteit; - a csoportos megbeszéléseken szerezzen további ismereteket, élményeket, tapasztalatokat gyakorlatvezető óvodapedagógustól és a hallgatótársaktól.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A bölcsődei, óvodai és iskolai látogatás során végzett megfigyelések elemzése. A hallgató ismerje a gyermeki életkori sajátosságokra épülő nevelés/ oktatás /gondozás intézményes lehetőségeit, követelményeit, feladatrendszerét. A hallgató fejlessze: - megfigyelő- és elemző készségét; - empátiás és tolerancia képességét. A hallgató képes legyen: - felismerni a gyermekek életkori, és egyéni sajátosságaira épülő nevelés/gondozás, oktatás törvényszerűségeit, jellemzőit; - elemezni a nevelés/gondozás oktatás folyamatait.					
KÖTELEZŐ IRODALOM: Azonos az elméleti tantárgyak irodalmával (pszichológia, játékpédagógia, neveléstörténet)					

TO2123001			ÓVODAI GYAKORLAT II. (JÁTÉK)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TO2121701 – Játék pedagógiája és módszertana I.		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	3	Gyakorlat	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Egyéni hallgatói önálló tapasztalatszerzés (4 napos hospitálás és gyakorlás): - az óvodai játéktevékenység felkínálásának és irányításának gyakorlatban történő megélésében; - a spontán játéktevékenység, feltételeinek körülményeinek tervezésében, szervezésében; ill. a fejlesztő célú játéktevékenység tervezésében, szervezésében, irányításában; - a spontán játéktevékenység feltételeinek és irányításának a fejlesztő játéktevékenységekhez kapcsolódásában. Csoportos gyakorlat keretében (a hospitálás 5. napja): - ismertesse társaival az önálló tapasztalatszerzés óvodai játékre vonatkozó lehetőségeit, tanulságait; - a gyakorlaton végzett közös megfigyelések elemzésével bővítse a játékmódszertani ismereteit; - építse be munkájába a csoportos megbeszéléseken szerzett további ismereteket, élményeket, tapasztalatokat gyakorlatvezető óvodapedagógustól és a hallgatótársaktól; - a csoport előtt tartott gyakorlatvezetői (mentor) bemutatókon ismerkedjen meg a vizuális és zenei tevékenységek lehetőségeivel.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: - a hallgatók egyéni és csoportos óvodai játéktevékenységét biztosító, azt figyelemmel kísérő, elemző feladatok végzése; - a hallgató legyen képes: helyzetteremtésre a spontán játéktevékenységhez, szervezni a fejlesztő játéktevékenységeket; - rendelkezzen irányító- és játszóképesességgel, önismerettel; - a hallgató ismerje a játékelméleteket, a játéktevékenység óvodai gyakorlatát; - rendelkezzen a vizuális és zenei nevelési bemutatók elemzésének képességével.					
KÖTELEZŐ IRODALOM: Azonos az elméleti tantárgyak irodalmával (pszichológia, didaktika, játékpedagógia)					

TO2123002			ÓVODAI GYAKORLAT III. (ÉNEK-ZENE, RAJZ)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TO2121402 - Ének-zenei nevelés és módszertana II. TO2121502 - Vizuális nevelés és módszertana I.		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	45	3	3	Gyakorlat	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Egyéni hallgatói önálló tapasztalatszerzés (4 napos hospitálás és gyakorlás): ▪ az óvodai vizuális és zenei tevékenységek szervezése és irányítása a gyakorlatban; ▪ jártasság kialakítása a vizuális és zenei – spontán és irányított – tevékenységeinek, feltételeinek körülményeinek tervezésében, szervezésében; ill. a fejlesztő célú tevékenység tervezésében, szervezésében, irányításában; ▪ a hallgató ismerje a jelzett tevékenységek szervezésének feltételeit; ▪ képes legyen biztosítani a spontán vizuális, zenei és játéktevékenység feltételeit, és irányítani a fejlesztő játéktevékenységeket. Csoportos gyakorlat keretében (a hospitálás 5. napja): ▪ ismertesse társaival az önálló tapasztalatszerzés zenei és vizuális nevelés óvodai lehetőségeire vonatkozó tanulságait; ▪ a gyakorlaton végzett közös megfigyelések elemzésével bővítse a módszertani ismereteit; ▪ építse be munkájába a csoportos megbeszéléseken szerzett további ismereteket, élményeket, tapasztalatokat gyakorlatvezető óvodapedagógustól és a hallgatótársaktól; ▪ a csoport előtt tartott gyakorlatvezetői (mentor) bemutatókon ismerkedjen meg a mesélés-verselés és a mozgás-testnevelés tevékenységek lehetőségeivel. A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: ▪ a hallgatók önálló, óvodai zenei és vizuális tevékenységét biztosító, azt figyelemmel kísérő, elemző feladatok végzése; ▪ a hallgató legyen képes: helyzetteremtésre a spontán játéktevékenységhez, szervezni a fejlesztő játéktevékenységeket; ▪ rendelkezzen irányító- és játszóképességgel, önismerettel; ▪ rendelkezzen a vizuális és zenei neveléshez szükséges képességekkel; ▪ rendelkezzen az anyanyelvi-irodalmi és a testi nevelés bemutatóinak elemzési képességével. KÖTELEZŐ IRODALOM: ▪ Azonos az elméleti tantárgyak irodalmával (óvodapedagógia, vizuális nevelés, zenei nevelés)					

TO2123003			ÓVODAI GYAKORLAT IV. (ANYANYELV, TESTNEVELÉS)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TO2121103 – Az anyanyelvi nevelés módszertana TO2121603 - Az óvodai testnevelés módszertana I.		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	45	3	3	Gyakorlat	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Egyéni hallgatói önálló tapasztalatszerzés (4 napos hospitálás és gyakorlás): ▪ az óvodai anyanyelvi–irodalmi és testi nevelés tevékenység felkínálásának és irányításának gyakorlatban történő megtapasztalása; ▪ az óvodai gyakorlat során a szervezett irodalmi és testnevelés-foglalkozás és mindennapos testnevelés tartása; ▪ jártasság kialakítása a spontán játéktevékenységből kialakuló anyanyelvi és testi neveléshez, annak feltételei, körülményei tervezésében, szervezésében; ill. a fejlesztő célú sport-tevékenység tervezésében, szervezésében, irányításában. ▪ megismertetni a hallgatót az irodalmi és testneveléshez kapcsolódó tevékenységek szervezésének feltételeivel; ▪ képes legyen biztosítani a spontán irodalmi és testi-mozgásos tevékenység feltételeit, és irányítani a hasonló fejlesztő játéktevékenységeket. ▪ A külső világ megismerése (környezeti és matematikai) bemutatóinak elemzése. Csoportos gyakorlat keretében (a hospitálás 5. napja): ▪ ismertesse társaival az önálló tapasztalatszerzés a verselés-mesélés óvodai lehetőségeire vonatkozó tanulságait; ▪ a gyakorlaton végzett közös megfigyelések elemzésével bővítse a módszertani ismereteit; ▪ építse be munkájába a csoportos megbeszéléseken szerzett további ismereteket, élményeket, tapasztalatokat gyakorlatvezető óvodapedagógustól és a hallgatótársaktól; ▪ a csoport előtt tartott gyakorlatvezetői (mentor) bemutatókon ismerkedjen meg a külső világ megismerésének matematikai és környezeti tevékenységek lehetőségeivel. A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: ▪ a hallgatók önálló, óvodai testnevelői tevékenységét biztosító, azt figyelemmel kísérő, elemző feladatokat végzése; ▪ a hallgató legyen képes: helyzetteremtésre a spontán mozgásos és anyanyelvi játéktevékenységhez, szervezni a fejlesztő mozgásos játéktevékenységeket; ▪ rendelkezzen irányító- és játszóképességgel, a testi és irodalmi nevelés feladataihoz tartozó önismerettel; ▪ rendelkezzen a megfelelő mozgási képességekkel; ▪ a hallgató ismerje a testnevelési és irodalmi játékok elméletét, azok óvodai gyakorlatát, ▪ rendelkezzen az anyanyelvi-irodalmi és a testi nevelés bemutatóinak elemzési képességével. KÖTELEZŐ IRODALOM: ▪ Azonos az elméleti tantárgyak irodalmával (óvodapedagógia, mese-vers, mozgás-testnevelés)					

TO2123004			ÓVODAI GYAKORLAT V. (KÖRNYEZETI NEVELÉS, MATEMATIKA)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TO2121302 – Óvodai környezeti nevelés és módszertana TO2121202 - Matematikai nevelés és módszertana II.		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
V.	45	3	3	Gyakorlat	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Egyéni hallgatói önálló tapasztalatszerzés (4 napos hospitálás és gyakorlás): - az óvodai környezeti és matematikai tevékenységek szervezése és irányítása; - az óvodai gyakorlat során a szervezett környező világ megismerésére irányuló foglalkozások tartása; - jártasság kialakítása a spontán játéktevékenységből kialakuló környezeti és matematikai neveléshez, annak feltételei, körülményei tervezésében, szervezésében; ill. a fejlesztő célú sport-tevékenység tervezésében, szervezésében, irányításában; - képes legyen biztosítani a spontán környezeti és matematikai tevékenység feltételeit és irányítani a hasonló fejlesztő játéktevékenységeket. Csoportos gyakorlat keretében (a hospitálás 5. napja): - ismertesse társaival az önálló tapasztalatszerzés a külső világ óvodai megismerésének lehetőségeire vonatkozó tanulságait; - a gyakorlaton végzett közös megfigyelések elemzésével bővítse a módszertani ismereteit; - építse be munkájába a csoportos megbeszéléseken szerzett további ismereteket, élményeket, tapasztalatokat gyakorlatvezető óvodapedagógustól és a hallgatótársaktól.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: - a hallgatók önállóan végzett környezeti és matematikai tevékenységét biztosító, azt figyelemmel kísérő, elemző feladatok végzése; - A hallgató legyen képes helyzetteremtésre a spontán és szervezett környezeti és matematikai játéktevékenységhez. - Rendelkezzen irányító- és játszóképességgel, a matematikai és környezetismereti nevelés feladataihoz tartozó önismerettel. - A hallgató ismerje az környezeti és matematikai játékok elméletét, azok óvodai gyakorlatát.					
KÖTELEZŐ IRODALOM: Azonos az elméleti tantárgyak irodalmával (óvodapedagógia, környezeti nevelés, matematikai nevelés)					

TO2121301			ÓVODAI KÖRNYEZETI NEVELÉS		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	2	Előadás	Vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Olyan környezettudat kialakítása, amely felkészíti a hallgatókat a környezettel való tudatos együttélésre, a környezetbarát életvitelre, és annak közvetítésére.

Részletezve:

Alakítson ökológiai szemléleten alapuló, korszerű környezeti világképet és kultúrát, egy új értékrendszer kialakításán keresztül.

Ismerjék meg az óvodai környezeti nevelés célrendszerét, történetét, területeit.

Alakítsa ki a társadalom és a környezet iránti elkötelezettséget, személyes felelősségérzetet.

A 3-6 (7) éves korosztályban főleg a környezettel való ismerkedés, az emocionális kapcsolatok kialakítása és a környezetbarát szokások formálása a fő cél.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

1. A környezeti nevelés fogalma és célrendszere.
2. Szűkebb és tágabb természeti környezet: a gyermeki szemlélődés körébe eső növények, állatok (hazai zöldség, gyümölcs és állatfajták);
3. Természeti jelenségek és életközösségek (napszakok, évszakok váltakozása; időjárás elemei; a víz; a levegő; a talaj).
4. A változó gyermek és természet kapcsolat.
5. Szűkebb és tágabb emberi környezet: a család, kisközösségek, intézmények, hazai vallások és nemzetiségek, településtípusok, közlekedés, foglalkozások, épületek, udvar, kert, játszótér.
6. Gyermek a virtuális térben.
7. Szűkebb és tágabb tárgyi környezet: játékeszközök, természetes és mesterséges anyagok, az anyag kémiai és fizikai jellemzői, megújuló és nem megújuló energiaforrások, újrahasznosítás, fogyasztói társadalom és a gyermek.
8. Hazánk tájai, természeti és kulturális értékei.
9. Szülőföld és helyi hagyományok, néphagyományok, szokások, magyar népi kalendárium.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Bárdi, Á.: *A természethiányban szenvedő gyermekekről*, in I. Lőrinc, XII. Apáczai Napok Nemzetközi Tudományos Konferencia tanulmánykötet, Győr: Nyugat-Magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolai Kar, 2009, 127-131.
- Horváth B., Péntek L., Siposné Kedves É.: *Kémiai alapismeretek*, Mozaik, Szeged, 2012
- Jónás I. és mtsai: *Kozmikus és természetföldrajzi környezetünk*, Mozaik, Szeged, 2013
- Vad A. és mtsai (szerk.): *Első Atlaszom*, Cartographia, Budapest, 2006
- Victor A.: *A környezeti nevelés rendszere*, Iskolakultúra, 1993, III. évf. 24. 3–23.

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Bálint S.: *Ünnepi kalendárium I-II.*, Budapest, Neumann Kht., 2004
- Chapman G., Pellicane A.: *Netfüggő gyerekek*, Harmat, Budapest, 2016

TO2121302			ÓVODAI KÖRNYEZETI NEVELÉS ÉS MÓDSZERTANA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Olyan környezettudat kialakítása, amely felkészíti a hallgatókat a környezettel való tudatos együttélésre, a környezetbarát életvitelre, és annak közvetítésére.

Részletezve:

Alakítson ökológiai szemléleten alapuló, korszerű környezeti világképet és kultúrát, egy új értékrendszer kialakításán keresztül.

Értsék meg és becsüljék a hallgatók a környezeti rendszereket, aktívan vegyenek részt azok fenntartásában.

Alakítsa ki a társadalom és a környezet iránti elkötelezettséget, személyes felelősségérzetet.

A 3-6 (7) éves korosztályban főleg a környezettel való ismerkedés, az emocionális kapcsolatok kialakítása és a környezetbarát szokások formálása a fő cél.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

1. Szokásrend alakítás, énképfejlesztés és a környezeti nevelés összefüggései.
2. A víz, a levegő, a talaj témakörének módszertana.
3. Óvodai nevelési alapidokumentumok (ÓNOAP, NKNS, helyi tervek és programok) és a környezeti nevelés.
4. Eszközök az óvodai környezeti nevelésben.
5. Az óvodai környezeti nevelés módszerei és munkaformái.
6. A Zöld Óvodai Kritériumrendszer és hálózat.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Kuti I., Kuti Istvánné: *Környezeti nevelés az óvodában*, Kecskemét, KÖRLÁNC – KETIF, 1996
- Bihariné dr. Krekó Ilona (szerk.) *Az óvodai környezeti nevelés módszertana*, ELTE-TÓFK, 2006
- Könczey Réka és mtsai: *Zöld óvoda leszünk! – módszertani segédanyag és útmutató Zöld Óvoda címpályázatra készülő óvodapedagógusoknak*, Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet, 2016, Budapest, ISBN 9789636839995
- Bona Gabriella és mtsai: *Natúrázunk! Natura 2000 kézikönyv zöld óvoda pedagógusoknak*, Dél-Alföld régió, Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet, 2016, Budapest, ISBN 9789636829988, (http://ofi.hu/sites/default/files/attachments/natura2000_1-80_da_ovoda.pdf)
- Labanc Gy.: *Óvodások környezeti nevelése*, MKNE, Budapest, 2001

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Fehér Anna: *Játszunk? Természetesen!* (A világ befogadásának elérhetősége 1.). sulíNova Közoktatás-fejlesztési és Pedagógus-továbbképzési Kht., Budapest, 2006 (http://www.gyeregyalog.hu/dox/jatszunk_javitva.pdf)
- Valkó, K. (szerk.): *Környezettudatosság az óvodában - „Apró lépés az óvodásnak, nagy lépés a világnak!”*, Oktatási segédanyag az informális környezeti nevelésről óvodapedagógusoknak., Zöld-Híd Alapítvány, 2010 (http://zold-hid.hu/ovisok_es_a_kornyezet.pdf)

TO2123201			ÓVODAI ÖSSZEFÜGGŐ GYAKORLAT (8 HÉT)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TO2123102 – Óvodai gyakorlat I. TO2123001 – Óvodai gyakorlat II. (Játék) TO2123002 – Óvodai gyakorlat III. (Ének-zene, Rajz) TO2123003 – Óvodai gyakorlat IV. (Anyanyelv, Testnevelés) TO2123004 – Óvodai gyakorlat V. (Környezeti nevelés, Matematika)		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
VI.	240	9	18	Gyakorlat	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Segítse elő a korszerű ismeretek tudatos alkalmazását, a nevelőmunkához szükséges készségek és képességek fejlődését a nevelési – tanulási folyamat minden színterén. A hallgatók kapcsolódjanak be az óvoda tevékenységeibe, ezáltal ismerjék meg az óvoda belső világát. Szerezzenek tapasztalatokat azokról a közéleti kulturális és társadalmi viszonyokról, amelyek között hivatásukat gyakorolni fogják. Tapasztaltszerzés és részvétel az óvodai élet minden területén. Tervezzék, szervezzék, és irányítsanak tevékenységeket különböző nevelési területeken. Felkészítés az önálló nevelőmunkára, az óvodai tevékenységek tudatos tervezésére, szervezésére, elméletben tanultak óvodai gyakorlatban való alkalmazására.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

- ismerkedés az óvodával, csoportjával, a nevelők tevékenységével, módszerekkel, adminisztrációs munkájukkal, maximálisan alkalmazkodva a Helyi Programhoz
- hospitálás, gondozási feladatok megismerése és önálló végzése
- az összefüggő időszak folyamán kötelező tartani az Alapprogram tevékenységi formáit:
 - Vers, mese (anyanyelvi-irodalmi nevelés)
 - Ének, zene, énekes játék (zenei nevelés)
 - A külső tevékeny megismerése (környezeti-matematikai nevelés)
 - Mozgás (testi nevelés)
 - Rajzolás, mintázás kézi munka (vizuális nevelés) foglalkozást, melyek előkészítése a játékirányítás különböző feladataiban is történik;
- foglalkozásokra való felkészülést tervezettel kell dokumentálni
- részvétel az óvodában sorra kerülő minden pedagógiai jellegű munkában (séták, kirándulások, egyéb foglalkozások, speciális fejlesztő programok, szülői értekezletek, családlátogatások, nevelőtestületi értekezletek, összejövetelek, rendezvények stb.)
- pedagógiai napló vezetése
- az elméletben tanultak óvodai gyakorlatban való alkalmazása
- a gyermekek személyiségének komplex - az egyéni fejlődési sajátosságokat figyelembe vevő fejlesztése
- együttműködés a szülőkkel
- együttműködés a kollegákkal

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Szivák Judit (szerk.): *Minőség az óvodában*, OKKER, Budapest, 2001
- Nagyné Szarka Júlia: *Az óvónők szakmai elkötelezettsége I.*, Óvodai Nevelés, 2000. 9., II. rész, Óvodai Nevelés, 2000. 10., III. rész, Óvodai Nevelés, 2001. 1.
- Vágó Irén: *Óvodai intézményrendszer, óvodai nevelés az ezredfordulón*, Új Pedagógiai Szemle, 2002. 12.
- internetes források
- az elméleti tárgyak irodalma

TO2113501			ÓVODAPEDAGÓGIA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgatók pedagógiai műveltségének, szemléletének, irányultságának, hivatástudatának formálása, hogy váljanak alkalmassá az óvodáskorú gyermekek nevelésére, a családi nevelés folytatására, kiegészítésére a szociális érzékenységük, kommunikációs készségeik alakításával; a testi – lelki egészség, az erkölcsi – érzelmi és az esztétikai nevelés tartalmi feladatainak, érték- és normarendszerük óvodai alapozásának megismerése; legyen tisztában az óvodapedagógus modellértékű, értelmiségi szerepkörével, munkája etikai kérdéseivel.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A hallgató ismerje meg:

- a nevelélmélet alapfogalmait, a pedagógiai szaknyelvet az óvoda vonatkozásában;
- közoktatási rendszerünket és az óvodai nevelési gyakorlatot jellemző alternatív pedagógiai modelleket;
- az óvodák tartalmi szabályozásának dokumentumait, az óvodakép korszerű értelmezését, a helyi nevelési program készítésének folyamatát;
- a családi és óvodai szocializáció és a nevelés folyamatának hatásrendszerét;
- az óvodáskorú, hátrányos helyzetű, különböző nemzeti, etnikai, kisebbségi hovatartozású gyermekek heterogén csoportban történő együttnevelésének egyéni-differenciált bánásmódját biztosító pedagógiai módszerek, eszközök, eljárások hatékony alkalmazásának lehetőségeit, az esélyegyenlőséget biztosító nevelői feladatokat;
- a szocializáció és a nevelés folyamatának sajátosságait a heterogén és homogén életkorú gyermekek csoportszervezésében;
- a mentálhigiéné pedagógusokra vonatkozó követelményeit.

Legyen képes:

- szociális érzékenységgel, előítélet-mentesen értelmezni a társadalmi változások, problémák óvodai rendszerre, nevelésre gyakorolt hatásait;
- megérteni és gyakorlati tapasztalataival összevetni az óvodaügy aktuális történéseit;
- elfogadni a sajátos nevelési igényű gyermekek integrálásának óvodai feltételrendszerét, légkörét és pedagógiai klímájának sajátosságait, a multikulturalitást.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- *Az óvodai nevelés „Új” országos alapprogramja.* A nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve. A fogyatékos gyermekek óvodai nevelésének irányelve. Óvoda az ezredfordulón. MKM Budapest, 1998.
- Kolozsváry Judit: *"Más" gyerek, "más" szülő, "más" pedagógus.* OKKER, Budapest, 2002.
- Körmöci Katalin: *A gyermek szükségleteire épített tanulás az óvodában.* Fabula Bt. 2001.
- Zrinszky László: *Nevelélmélet.* Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2002.

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Ranschburg Jenő: *Szeretet, erkölcs, autonómia.* Integra-Projekt Kft., Budapest, 1994
- Szüdi János: *A pedagógus-továbbképzés és szakvizsga,* in Villányi Györgyné (szerk.): *Óvodavezetők kézikönyve. VIII. kötet,* OKKER, Budapest, 1999
- Winnicott, Donald W.: *Kisgyermek, család, külvilág,* Animula Kiadó, 2000

TO2400005			ÓVODAPEDAGÓGUS ZÁRÓFOGLALKOZÁS		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
VI.	0	0	0	Gyakorlat	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:
Témája: a félév kezdésekor kisorsolt tevékenységi terület.
Időpontja: a gyakorlat utolsó két hetében kijelölt időpontra esik. Hagyomány főiskolánkon, hogy a végzős hallgatók zárófoglalkozására Nagykőrösről/Budapestről megy ki bizottság. A bizottság tagja – lehetőség szerint – az óvoda vezetője, a szakvezető és a főiskoláról érkező oktató.
Feladatok: A hallgató erre az alkalomra részletes tervezettel készüljön, mely legalább három példányban álljon a bizottság rendelkezésére. A foglalkozást a hallgató önelemző-önértékelő munkája követi, amelynek szakszerűsége, felépítése az értékelés része.
A zárófoglalkozás részét képezi az oklevél minősítésének, így a főiskola képviselője írásos értékelést/jegyzőkönyvet készít, érdemjeggyel, ehhez csatolni kell a tervezetet is.
Ezen kívül a szakvezető is értékeli a hallgató szakmai munkáját, aktivitását, terhelhetőségét és emberi magatartását.

TO2400006			ÓVODAPEDAGÓGUS ZÁRÓVIZSGA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
VI.	0	0	0	Szigorlat	Záróvizsga

TK2900			PEDAGÓGIA SZIGORLAT		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK2901 - Neveléstörténet TK2902 – Általános pedagógia és didaktika TK2903 – Neveléstudomány I. TK2904 – Neveléstudomány II.		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	0	0	0	Szigorlat	Szigorlat
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A pedagógia szigorlat célja, hogy a hallgatók integráltan áttekinthessék a pedagógia kurzusok során tanultakat, s ennek nyomán összefüggésben rendszerezessék a gyermekre, a gyermek fejlesztésére, az intézményes nevelésre vonatkozó pedagógiai tudásukat.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A Pedagógia tantárgyakban és a szigorlatban érintett tantárgyelemknél megjelölteknek megfelelő.					
KÖTELEZŐ IRODALOM: A Pedagógia tantárgyakban és a szigorlatban érintett tantárgyelemknél megjelölt kötelező irodalom.					

TK2907			PEDAGÓGIAI SZOCIÁLPSZICHOLÓGIA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	30	2	2	Előadás	Vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgatók ismerjék meg a szociálpszichológia és a pedagógia metszéspontját képező főbb területeket. Tudatosuljanak a társas folyamatokhoz és mások észleléséhez, megítéléséhez köthető szabályszerűségek és a csoportfolyamatokra jellemző sajátosságok. Ezen tudás birtokában legyenek képesek az iskolai és a köznap események szociálpszichológiai szemléletű értelmezésére, elemzésére.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

1. Az ember, mint társas lény
2. Az óvoda és iskola, mint szociálpszichológiai terep
3. Társas identitás, éntudat, énkép, hatékonyság. Társas kapcsolatok és viselkedés
4. Az intézményes nevelés szinterei: bölcsőde, óvoda, iskola
5. Az óvodai csoport, iskolai osztály. Csoportfejlődés, szerkezet és hatékonyság
6. Tanárszerep, vezetés, hatékonyság
7. Szociális megismerés: személypercepció és attribúció, pygmalion-hatás
8. Vélemények, nézetek, értékek, attitűdök. Előítélet és sztereotípiák
9. Normák, konformitás, csoportgondolkodás
10. Konfliktus, együttműködés és versengés. Agresszió és segítségnyújtás
11. Kommunikáció. Médiahatások

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Balogh László – Tóth László (szerk.): *Fejezetek a pedagógiai pszichológia köréből*, Neumann Kht., Budapest, 2005 ISBN nélküli (<http://mek.oszk.hu/04600/04669/html>)
- Vajda Zsuzsanna – Kósa Éva: *Neveléslélektan*, Osiris, Budapest, 2005

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Mészáros Aranka (szerk.): *Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága*, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2002
- N. Kollár Katalin – Szabó Éva (szerk.): *Pszichológia pedagógusoknak*, Osiris Kiadó, Budapest, 2004
- Szretykó György (szerk.): *Globalizáció és család*, Comenius Bt., Pécs, 2003

TO2111002			PEDAGÓGUSATTITÚDOK ÉS ETIKA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	műhelymunka	műhelymunka	3	Konzultáció	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A jövőendő oktatók felkészítése a társas élet kultúrájára. A szakmai és magánélet leggyakoribb kérdéseinek tisztázása, a hallgatók idevágó kérdéseinek megtárgyalása. Útmutatás a szakmai és magánélet protokolljában. Az etika és az etikett kapcsolata, a lélek kultúrájának és a viselkedés kultúrájának a kapcsolata.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

1. A pedagógus-etika fogalma, célja, etika és etikett a különböző kultúrákban és korokban
2. Külső megjelenés: hajviselet, öltözködés, tisztálkodás. Ajtóhasználat, kopogás, belépés, kilépés
3. Lelki higiéné: ösztönös, hangulatok közvetítése, testtartás, tekintet, mosoly, testbeszéd, hangerő, szóképlet
4. Bemutatkozás, kézfogás, megszólítás, tegezés, a társalgás megindítása
5. Kommunikáció: levél (egyházi megszólítások), telefon, sms, elektronikus levél. Viselkedés hivatalban: álláskereső, interjú, önéletrajz. Médiahasználat nyilvános helyen
6. Munkahelyi viselkedés: az udvarias közvetlenség főnökkel és beosztottal, kollégákkal. Hivatalos fogadások, munkahelyi társas alkalmak
7. Az otthon: a tisztelet és szeretet megnyilvánulásai, családi alkalmak, helyes viselkedés gyermekekkel, gratulálás és kondoleálás. Ajándék, csomagolás, virág
8. A terített asztal szokásai: terítés különböző alkalmakon, meghívás, vendégek fogadása, az ételek és italok megválasztása, ülésrend, kínálás, asztali társalgás, köszönetnyilvánítás
9. Egészség, betegség: a sportolás etikettje, orvosnál, kórházban, kórházi látogatás
10. Társadalmi alkalmak: mozi, színház, opera, helyes viselkedés a templomban
11. Utazás: gépkocsivezetés és tömegközlekedési eszközök etikettje, a gyalogos közlekedés szabályai, segítségnyújtás
12. Környezeti kultúra: a városi környezet és a szabad természet megóvása – szemét, zaj, rongálás; alkalmazkodás a közös programokhoz. Az élet különböző területeinek szokásrendje, kitekintéssel a hazánktól eltérő etikettek felé.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Köves J. Julianna: *Illik tudni. A kulturált viselkedés szabályai*, K.u.K., Kiadó, Budapest, 2006
- Pintér Emil: *Európai illemtan*, Európa Kiadó, Budapest, 1998
- S. Nagy Katalin (szerk.): *A viselkedéskultúráról*, Cikkgyűjtemény, Budapest, 1984
- Sille István: *Az etikett és a protokoll kézikönyve*, Budapest, 1998
- Csizmadia László: *A vendéglátás ételei és italásuk*, TIT, 1994
- Ottlik Károly: *Protokoll*, Budapest, 1993

TK6300			PSZICHOLÓGIA SZIGORLAT		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK2905 – Bevezetés a pszichológiába TK6302 - Személyiséglélektan TK2906 - Fejlődéslélektan TK2907 – Pedagógiai szociálpszichológia		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	0	0	0	Szigorlat	Szigorlat
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A pszichológia szigorlat célja, hogy a hallgatók integráltan áttekintsék a pszichológia kurzusok során tanultakat, s ennek nyomán összefüggésben rendszerezék a gyermekre, a gyermek fejlesztésére, az intézményes nevelésre vonatkozó pszichológiai tudásukat.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A Pszichológia tantárgyakban és a szigorlatban érintett tantárgyelemeknél megjelölteknek megfelelő.					
KÖTELEZŐ IRODALOM: ▪ A Pszichológia tantárgyakban és a szigorlatban érintett tantárgyelemeknél megjelölt kötelező irodalom.					

TO2211005			ROMOLÓGIA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
V.	műhelymunka	műhelymunka	2	Konzultáció	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgatókat szembesíteni azzal a magyarországi helyzettel, hogy a többségi társadalom tagjai egyre kevésbé toleránsak a kisebbségekkel és ezt az intoleranciát egyre kevésbé viselik el a kisebbségek. Alapvető feladat az előítélet „természetrájkának” és megnyilvánulási formáinak a megismerése, valamint az előítéletek leküzdése módjainak elsajátítása.

Konzultációval segített, önálló hallgatói munkával készítendő szakmai anyag a témáról.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

1. A cigányság története (rövid áttekintés)
2. Cigányok (manusok, szintók, romok, zsitánok, kálók) és utazók szerte a világban.
3. A „cigánykérdés” a magyar történelemben a 14. századtól napjainkig.
4. A cigányok és a többségi társadalom kapcsolatának változásai.
5. A magyarországi cigányság nyelvi, területi megoszlása, rétegeik, csoportjaik.
6. A romák/cigányok – demográfiai, oktatási, foglalkoztatottsági, lakhatási – helyzete a mai Magyarországon; okok és következmények.
7. A cigányság hagyományai, szokásai I. – gyermekvárás, születés, keresztelő
8. A cigányság hagyományai, szokásai II. - temetkezési és halotti szokások, a halottakkal (mule) kapcsolatos elképzelések (virrasztás, sirató stb.).
9. A magyarországi cigányság hiedelemvilága. Népi vallásosság, vallási gyakorlat, ünnepek. Cigányság és vallásosság, a cigánypasztoráció.
10. Az integráció kérdése.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Diósi Ágnes: *Cigányút*, Szépirodalmi Kiadó, 1988
- Erdős Kamill cigány tanulmányai, A Gyulai Erkel Ferenc Múzeum Kiadványai 78. sz.
- Fónai Mihály – Péntes Mariann – Vitál Attila (szerk.): *Etnikai szegénység, etnikai egészségi állapot? A cigány népesség élethelyzete és kitörési lehetőségei Északkelet-Magyarországon*, Krúdy Könyvkiadó, 2006
- Forray R. Katalin (szerk.): *Romológia – Ciganológia*, Dialóg Campus, Kiadó Budapest – Pécs, 2006
- Havas Gábor – Kemény István: *A magyarországi romákról*, Szociológiai Szemle 5 (3) 3-20. 2005
- Kertesi Gábor: *A társadalom peremén - Romák a munkaerőpiacon és az iskolában*, Osiris, Budapest, 2005
- Szuhay Péter: *A magyarországi cigányság kultúrája: etnikus kultúra vagy a szegénység kultúrája?*, Panoráma, Budapest, 1999

TO2400004			SZAKDOLGOZAT		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
VI.	0	0	0		Szakedolgozat

TO2400001			SZAKDOLGOZATI KONZULTÁCIÓ I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	0	0	0	Konzultáció	Aláírás
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy célja, hogy a konzulenssel történő folyamatos együttműködés keretében felkészítse a hallgatókat a szakdolgozat önálló kutatómunkájára. A tantárgy kiemelt feladata a szakdolgozati kutatás egyes lépéseinek meghatározása, a kutatási terv alapján azok realizálásának támogatása. A tárgy hozzájárul ahhoz, hogy egy olyan jelentős volumenű, önálló szakmai munkán alapuló tanulmány születhessen, melynek révén a leendő kisgyermeknevelő bizonyítja a szakmai tájékozottságát, a bölcsődei pedagógiai és gondozási tevékenységre való alkalmasságát. A szakdolgozat tükrözi a hallgató tájékozottságát a témára vonatkozó hazai és nemzetközi szakirodalomban, valamint szakmai ítélőképességét az eredmények elemző, kritikai és összegző áttekintése során. A tényfeltárás és/vagy az értelmezés területén szakmailag értékelhető új eredményt nyújt a szakdolgozatban, és ilyen módon dokumentálható, hogy a hallgató elsajátította és alkalmazni tudja a tudományterület fogalmi eszközeit és módszereit. A szakdolgozatnak meg kell felelnie a szakmai közleményekkel kapcsolatban az adott tudományterületen támasztott formai követelményeknek is. (A szakdolgozat olyan jelentős volumenű, önálló szakmai munkán alapuló tanulmány, amelynek témáját a szaktanszék/intézet, illetve a hallgató kezdeményezésére a látogatott szak tudományterületéről jelölik ki.)					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>A konzultáció tartalma:</u> 1. A szakdolgozat tartalmi és formai követelményeinek megbeszélése. 2. A kutatás tárgyának meghatározása. Kutatási terv elkészítése. 3. A kutatási probléma megfogalmazása. 4. A kutatás jellegének, típusának meghatározása. 5. A szakirodalmi források kijelölése, bibliográfia készítése.					
KÖTELEZŐ IRODALOM: ▪ Falus Iván (szerk.): <i>Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe</i>, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2000 ISBN 9631626644 ▪ Sarbó Gyöngyi: Útmutató a szakdolgozat szerkesztéséhez (http://old.tok.elte.hu/inf/Dok/jegyzetek/SZD_Utmut_2013_SGY_v2.pdf (2015.10.31.)) ▪ Kontra József: <i>A pedagógiai kutatások módszertana</i>, Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar, Kaposvár, 2011 ISBN 9789639821460					
AJÁNLOTT IRODALOM: ▪ Falus Iván - Ollé János: <i>Statisztikai módszerek pedagógusok számára</i>, OKKER Kiadó, Budapest, 2000 ISBN 9639228168 ▪ Sántha Kálmán: <i>Bevezetés a kvalitatív pedagógiai kutatás módszertanába</i>, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2009 ISBN 978-963-733-899-1 ▪ Szokolyszky Ágnes: <i>Kutatómunka a pszichológiában</i>, Osiris Kiadó, Budapest, 2004 ISBN 9789633896822					

TO2400002			SZAKDOLGOZATI KONZULTÁCIÓ II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
5	0	0	0	Konzultáció	Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy célja, hogy a konzulenssel történő folyamatos együttműködés keretében felkészítse a hallgatókat a szakdolgozat önálló kutatómunkájára. A tantárgy kiemelt feladata a szakdolgozati kutatás egyes lépéseinek meghatározása, a kutatási terv alapján azok realizálásának támogatása. A tárgy hozzájárul ahhoz, hogy egy olyan jelentős volumenű, önálló szakmai munkán alapuló tanulmány születhessen, melynek révén a leendő kisgyermeknevelő bizonyítja a szakmai tájékozottságát, a bölcsődei pedagógiai és gondozási tevékenységre való alkalmasságát.

A szakdolgozat tükrözi a hallgató tájékozottságát a témára vonatkozó hazai és nemzetközi szakirodalomban, valamint szakmai ítélőképességét az eredmények elemző, kritikai és összegző áttekintése során. A tényfeltárás és/vagy az értelmezés területén szakmailag értékelhető új eredményt nyújt a szakdolgozatban, és ilyen módon dokumentálható, hogy a hallgató elsajátította és alkalmazni tudja a tudományterület fogalmi eszközeit és módszereit. A szakdolgozatnak meg kell felelnie a szakmai közleményekkel kapcsolatban az adott tudományterületen támasztott formai követelményeknek is.

(A szakdolgozat olyan jelentős volumenű, önálló szakmai munkán alapuló tanulmány, amelynek témáját a szaktanszék/intézet, illetve a hallgató kezdeményezésére a látogatott szak tudományterületéről jelölik ki.)

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A konzultáció tartalma:

1. A szakirodalom gyűjtése, tanulmányozása. Jegyzetelés, kivonatolás, forráskezelés.
2. A szakirodalmi fejezet tanulmányának összeállítása.
3. A kutatás hipotéziseinek megfogalmazása.
4. A kutatás menetének meghatározása, a feltáró és a feldolgozó módszerek kijelölése.
5. A populáció és a minta meghatározása.
6. A kutatás eszközeinek elkészítése.
7. Az adatfelvétel körülményeinek meghatározása, az adatfelvétel lebonyolítása.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Falus Iván (szerk.): *Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe*, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2000 ISBN 9631626644
- Sarbó Gyöngyi: Útmutató a szakdolgozat szerkesztéséhez (http://old.tok.elte.hu/inf/Dok/jegyzetek/SZD_Utmut_2013_SGY_v2.pdf (2015.10.31.))
- Kontra József: *A pedagógiai kutatások módszertana*, Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar, Kaposvár, 2011 ISBN 9789639821460

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Falus Iván - Ollé János: *Statistikai módszerek pedagógusok számára*, OKKER Kiadó, Budapest, 2000 ISBN 9639228168
- Sántha Kálmán: *Bevezetés a kvalitatív pedagógiai kutatás módszertanába*, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2009 ISBN 978-963-733-899-1
- Szokolszky Ágnes: *Kutatómunka a pszichológiában*, Osiris Kiadó, Budapest, 2004 ISBN 9789633896822

TO2400007			SZAKDOLGOZATI ZÁRÓKONZULTÁCIÓ		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
---			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
6	0	0	0	Konzultáció	Minősített aláírás
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy célja, hogy a konzulenssel történő folyamatos együttműködés keretében felkészítse a hallgatókat a szakdolgozat önálló kutatómunkájára. A tantárgy kiemelt feladata a szakdolgozati kutatás egyes lépéseinek meghatározása, a kutatási terv alapján azok realizálásának támogatása. A tárgy hozzájárul ahhoz, hogy egy olyan jelentős volumenű, önálló szakmai munkán alapuló tanulmány születhessen, melynek révén a leendő kisgyermeknevelő bizonyítja a szakmai tájékozottságát, a bölcsődei pedagógiai és gondozási tevékenységre való alkalmasságát. A szakdolgozat tükrözi a hallgató tájékozottságát a témára vonatkozó hazai és nemzetközi szakirodalomban, valamint szakmai ítéltéppességét az eredmények elemző, kritikai és összegző áttekintése során. A tényfeltárás és/vagy az értelmezés területén szakmailag értékelhető új eredményt nyújt a szakdolgozatban, és ilyen módon dokumentálható, hogy a hallgató elsajátította és alkalmazni tudja a tudományterület fogalmi eszközeit és módszereit. A szakdolgozatnak meg kell felelnie a szakmai közleményekkel kapcsolatban az adott tudományterületen támasztott formai követelményeknek is. (A szakdolgozat olyan jelentős volumenű, önálló szakmai munkán alapuló tanulmány, amelynek témáját a szaktanszék/intézet, illetve a hallgató kezdeményezésére a látogatott szak tudományterületéről jelölik ki.)					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>A konzultáció tartalma:</u> 1. Az eredmények feldolgozása. 2. A kutatási eredmények prezentálása, értelmezése. 3. A következtetések és javaslatok megalkotása. A kutatási eredmények kiterjesztése, általánosíthatósága. 4. A kutatás eredményeinek egybevetése a szakirodalommal. A kutatás eredményeinek gyakorlatban történő alkalmazhatósága. 5. A további kutatási irányok megfogalmazása. 6. A szakdolgozat végleges formába öntése.					
KÖTELEZŐ IRODALOM: ▪ Falus Iván (szerk.): <i>Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe</i>, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2000 ISBN 9631626644 ▪ Sarbó Gyöngyi: <i>Útmutató a szakdolgozat szerkesztéséhez</i> (http://old.tok.elte.hu/inf/Dok/jegyzetek/SZD_Utmut_2013_SGY_v2.pdf (2015.10.31.)) ▪ Kontra József: <i>A pedagógiai kutatások módszertana</i>, Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar, Kaposvár, 2011 ISBN 9789639821460 AJÁNLOTT IRODALOM: ▪ Falus Iván - Ollé János: <i>Statisztikai módszerek pedagógusok számára</i>, OKKER Kiadó, Budapest, 2000 ISBN 9639228168 ▪ Sántha Kálmán: <i>Bevezetés a kvalitatív pedagógiai kutatás módszertanába</i>, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2009 ISBN 978-963-733-899-1 ▪ Szokolyszky Ágnes: <i>Kutatómunka a pszichológiában</i>, Osiris Kiadó, Budapest, 2004 ISBN 9789633896822					

TK6308			SZAKMAI IDEGEN NYELV I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tananyag az alapvető nyelvi készségek fokozatos fejlesztését szolgálja a vizsgacél szerinti differenciáltsággal, folyamatosan a két féléven keresztül.

A szeminárium célja:

- a nyelvi ismeretek megalapozása,
- az esetlegesen már meglévő alapok megerősítése, megszilárdítása.
- az esetleges hiányosságok pótlása
- a szóbeli készségek elsajátítása, mint kommunikációs készségek, szövegértés, szöveghallgatás, szituációs készségek
- írásbeli készségek elsajátítása, mint olvasási, írásbeli (esszéírás, levélformák, fogalmazások), nyelvtani és nyelvhasználati készségek
- a hallgató elindítása a középfokú nyelvvizsga megszerzése felé
- vizsgafeladat típusok megismerése
- vizsgahelyzetek begyakorlása
- vizsgakövetelmények felmérése
- saját nyelvi szint objektív felmérése
- nyelvtanulási stratégiák elsajátítása.

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Német nyelv:

- Önálló, érthető, szóbeli kommunikáció a mindennapi élethelyzetekben
- Összefüggő, érthető szóbeli szövegalkotás
- Egyszerű érvelés vagy elemzés általános témakörökben
- A szóbeli kommunikáció lényegének megértése
 - a) globális szövegértés
 - b) szelektív szövegértés
- Összetettebb írott szöveg megértése, értelmezése
 - a) globális szövegértés
 - b) szelektív szövegértés
- Világos, megfelelő nyelvhelyességű és lexikai szintű, önálló írásbeli szövegalkotás
- Kiegészítés: A szak (óvodapedagógus szak) sajátosságainak megfelelő, az óvodai nevelésben hasznosítható speciális nyelvi ismeretek: gyermekjátékok, mondókák, gyermekdalok stb.

Angol nyelv:

- a szóbeli készségek megerősítése, mint kommunikációs készségek, szövegértés, szöveghallgatás, szituációs készségek
- írásbeli készségek megerősítése, mint olvasási, írásbeli (esszéírás, levélformák, fogalmazások), nyelvtani és nyelvhasználati készségek.
- az esetleges hiányosságok pótlása
- a középfokú vizsgafeladat típusok megismerése
- vizsgahelyzetek begyakorlása

- vizsgakövetelmények felmérése
- saját nyelvi szint objektív felmérése
- nyelvtanulási stratégiák elsajátítása

SZAKIRODALOM:

Német nyelv:

- Anni Fischer-Mitziviris – Sylvia Janke – Papanikolau: *So geht's zum ZD*, Klett, 2006 (1. szint)
- *TELC-Német nyelvvizsga gyakorlófeladatok*, Akadémiai Kiadó (2. szint)
- kiegészítés: a nyelvvizsga tematikájához illeszkedő cikkek, készségfejlesztő feladatok (az oktató szerzi be és juttatja el a hallgatókhoz)
- Madaras Barbara-Dr. Rohonyi Pálné: *Zertifikat Komplet*t (Test- und Übungsbuch mit CD), Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest (1-2. szint)
- Heike Voit: *Német nyelvtan röviden és érthetően*, PONS, Klett Kiadó, Budapest, 2004
- *Brüderchen komm tanz mit mir. 57 schöne Kinderlieder und Kinderreime*, Budapest Bouvard & Pecuchet, 1992
- Stoyanné Peér Hajna: *Lesebuch zur deutschen Kinderliteratur*, Budapest Tankönyvkiadó, 1992

Angol nyelv:

- *Practice Test Book Euroexam Level B1 - Three complete sets of B1 level Euroexam tests with Exam Guide, answer keys and free downloadable audio materials*, EURO NYELVVIZSGA Kft., 2015
- *angol nyelvből B2 szintű (Telc és ECL) nyelvvizsgára készülőknek + 2 CD*, ISBN9789632611105, Szerző: Mestra-Páli, Maxim kiadó, 2010
- *TELC Angol nyelvvizsga gyakorlófeladatok - alap- és középfok (B1-B2) + Audio CD (2)* 2012, Akadémiai Kiadó, 2012
- egyéb, oktató által kiadott segédanyagok

TK6309			SZAKMAI IDEGEN NYELV II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tananyag az alapvető nyelvi készségek fokozatos fejlesztését szolgálja a vizsgacél szerinti differenciáltsággal, folyamatosan a két féléven keresztül.

A szeminárium célja:

- az angol nyelvi ismeretek megalapozása,
- az esetlegesen már meglévő alapok megerősítése, megszilárdítása.
- az esetleges hiányosságok pótlása
- a szóbeli készségek elsajátítása, mint kommunikációs készségek, szövegértés, szöveghallgatás, szituációs készségek
- írásbeli készségek elsajátítása, mint olvasási, írásbeli (esszéírás, levélformák, fogalmazások), nyelvtani és nyelvhasználati készségek
- a hallgató elindítása a középfokú nyelvvizsga megszerzése felé
- vizsgafeladat típusok megismerése
- vizsgahelyzetek begyakorlása
- vizsgakövetelmények felmérése
- saját nyelvi szint objektív felmérése
- nyelvtanulási stratégiák elsajátítása

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Német nyelv:

- Önálló, érthető, szóbeli kommunikáció a mindennapi élethelyzetekben
- Összefüggő, érthető szóbeli szövegalkotás
- Egyszerű érvelés vagy elemzés általános témakörökben
- A szóbeli kommunikáció lényegének megértése
 - a) globális szövegértés
 - b) szelektív szövegértés
- Összetettebb írott szöveg megértése, értelmezése
 - a) globális szövegértés
 - b) szelektív szövegértés
- Világos, megfelelő nyelvhelyességű és lexikai szintű, önálló írásbeli szövegalkotás
- Kiegészítés: A szak (óvodapedagógia) sajátosságainak megfelelő, az óvodai nevelésben hasznosítható speciális nyelvi ismeretek: gyermekjátékok, mondókák, gyermekdalok stb.

Angol nyelv:

- a középfokú nyelvvizsga letételéhez szükséges angol nyelvi ismeretek átadása,
- a szóbeli készségek elsajátítása, mint kommunikációs készségek, szövegértés, szöveghallgatás, szituációs készségek
- írásbeli készségek elsajátítása, mint olvasási, írásbeli (esszéírás, levélformák, fogalmazások), nyelvtani és nyelvhasználati készségek
- a már meglévő alapok megerősítése, megszilárdítása.
- az esetleges hiányosságok pótlása

- a középfokú vizsgafeladat típusok megismerése
- vizsgahelyzetek begyakorlása
- vizsgakövetelmények felmérése
- saját nyelvi szint objektív felmérése
- nyelvtanulási stratégiák elsajátítása

KÖTELEZŐ IRODALOM:

Német nyelv:

- Anni Fischer-Mitziviris – Sylvia Janke – Papanikolau: *So geht's zum ZD*, Klett 2006 (1. szint)
- TELC-Német nyelvvizsga gyakorlófeladatok, Akadémiai Kiadó (2. szint)
- kiegészítés: a nyelvvizsga tematikájához illeszkedő cikkek, készségfejlesztő feladatok (az oktató szerzi be és juttatja el a hallgatókhoz)
- Madaras Barbara-Dr. Rohonyi Pálné: *Zertifikat Komplett* (Test- und Übungsbuch mit CD), Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest (1-2. szint)
- Heike Voit: *Német nyelvtan röviden és érthetően*, PONS (Klett Kiadó Budapest 2004)
- *Brüderchen komm tanz mit mir. 57 schöne Kinderlieder und Kinderreime*, Budapest, Bouvard & Pecuchet, 1992
- Stoyanné Peér Hajna: *Lesebuch zur deutschen Kinderliteratur*, Budapest Tankönyvkiadó, 1992

Angol nyelv:

- *Practice Test Book Euroexam Level B1 - Three complete sets of B1 level Euroexam tests with Exam Guide, answer keys and free downloadable audio materials*, EURO NYELVVIZSGA Kft., 2015
- *8 próbanyelvvizsga angol nyelvből B2 szintű (Telc és ECL) nyelvvizsgára készülőknek + 2 CD*, szerző: Mestra-Páli, Maxim Kiadó, 2010
- *TELC Angol nyelvvizsga gyakorlófeladatok - alap- és középfok (B1-B2) + Audio CD (2)* 2012, Akadémiai Kiadó, 2012
- egyéb, oktató által kiadott segédanyagok

TO2212001			SZAKMAI SPECIÁLIS ISMERETEK I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	30	2	6	Szeminárium	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók a kurzus keretében szakmai érdeklődési körüknek megfelelő intenzív, gyakorlatorientált pedagógiai megfigyelő tevékenységet végeznek, illetve tervszerű eljárásokat gyakorolnak. A BA képzés második felében a <i>tanszékek által aktuálisan kínált</i> programokból választanak, és bővebben, elmélyültebben foglalkoznak az adott témakörrel 2 féléven keresztül. Az oktató további szakemberekkel (pl. a tereptanárral) együttműködésben irányítja és értékeli ezt a tevékenységet.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Hallgatói választás alapján az alábbi témakörökben végeznek a hallgatók órai keretek közt tutorált kutatási / gyakorlati tevékenységet: ▪ inkluzív nevelés ▪ hagyományápolás ▪ vizuális és alkotó fejlesztés, ▪ zenei nevelés ▪ drámapedagógia és kreatív szövegalkotás ▪ egészségfejlesztés és sportjátékok ▪ társasjátékok és logikai / matematikai fejlesztés ▪ környezeti nevelés Az órarendi órákon való részvétel mellett a hallgatók részletes szakmai dokumentációt készítenek a megvalósított kutatási és / vagy gyakorlati tevékenységről.					
KÖTELEZŐ IRODALOM: ▪ Nótinné Csikós Marianna : <i>AZ ÓVÓ NÉNI ÍGY CSINÁLJA!</i> – A 200 legötletesebb saját készítésű játék, hogy mókás legyen a fejlesztés, Neteducatio Kft., 2016 ▪ Bakonyi Anna - Karczewicz Ágnes: <i>Az óvodapedagógusok nagykönyve</i>, Neteducatio Kft., 2016 ▪ A tanszékek és oktatók által kijelölt aktuális irodalom					

TO2212002			SZAKMAI SPECIÁLIS ISMERETEK II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
V.	30	2	6	Szeminárium	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók a kurzus keretében szakmai érdeklődési körüknek megfelelő intenzív, gyakorlatorientált pedagógiai megfigyelő tevékenységet végeznek, illetve tervszerű eljárásokat gyakorolnak. A BA képzés második felében a <i>tanszékek által aktuálisan kínált</i> programokból választanak, és bővebben, elmélyültebben foglalkoznak az adott témakörrel 2 féléven keresztül. Az oktató további szakemberekkel (pl. a tereptanárral) együttműködésben irányítja és értékeli ezt a tevékenységet.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Hallgatói választás alapján az alábbi témakörökben végeznek a hallgatók órai keretek közt tutorált kutatási / gyakorlati tevékenységet: ▪ inkluzív nevelés ▪ hagyományápolás ▪ vizuális és alkotó fejlesztés, ▪ zenei nevelés ▪ drámapedagógia és kreatív szövegalkotás ▪ egészségfejlesztés és sportjátékok ▪ társasjátékok és logikai / matematikai fejlesztés ▪ környezeti nevelés Az órarendi órákon való részvétel mellett a hallgatók részletes szakmai dokumentációt készítenek a megvalósított kutatási és / vagy gyakorlati tevékenységről					
KÖTELEZŐ IRODALOM: ▪ Nótinné Csikós Marianna : <i>AZ ÓVÓ NÉNI ÍGY CSINÁLJA!</i> – A 200 legötletesebb saját készítésű játék, hogy mókás legyen a fejlesztés, Neteducatio Kft., 2016 ▪ Bakonyi Anna - Karczewicz Ágnes: <i>Az óvodapedagógusok nagykönyve</i>, Neteducatio Kft., 2016 ▪ A tanszékek és oktatók által kijelölt aktuális irodalom					

TK2001			SZEMÉLYISÉGFEJLŐDÉSI ZAVAROK		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
V.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgatók ismerkedjenek meg a gyermekkori személyiségfejlődési zavarok alapvető típusaival, formáival, váljanak képessé a tipikus tüneteket mutató esetek azonosítására.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

1. A mentális egészség fogalma, a normalitás és az abnormalitás értelmezése. A személyiségzavar fogalma.
2. Neurotikus személyiségfejlődés gyermekkorban. A gyermeki neurózis típusai, tünetei. Szorongás, fóbia, pánik, kényszer.
3. Pszichoszomatikus megbetegedések gyermekkorban.
4. A táplálkozás zavarai. Szomatoform és evési zavarok.
5. A nemi identitás zavarai. Pszichoaktív szerek okozta zavarok.
6. A beszéd alaki, tartalmi és ritmuszavarai. A szelektív mutizmus.
7. A tanulási képességeket meghatározó pszichikai funkciók. A tanulási zavarok és tüneteik, következményeik. A tanulási zavarok másodlagos következményei, a pedagógus szerepe a megelőzésben.
8. Antiszoális személyiségfejlődés gyermek és ifjúkorban. Serdülő-szubkultúrák és a drogfogyasztó magatartás. Serdülőkrízisek. Beilleszkedési zavarok: magatartászavar, hiperaktivitás. Az autizmus.
9. Figyelemzavar, impulzivitás. Az egyéb sajátos nevelési igényű gyermekek: enyhén értelmi fogyatékos, érzékszervi és mozgásfogyatékos pszichés jellemzői.
10. A tehetség pszichés problémái.
11. Krízisek egy gyermek életében. Válás, gyász. A gyermek fizikai és szexuális bántalmazása.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Ronald J. Comer: *A lélek betegségei. Pszichopatológia*, Osiris Kiadó, 2014
- Eigner Bernadett: *Érzelmi- és viselkedészavarok gyökerei: a korai szülői hatások szerepe*, Gyógypedagógiai Szemle, 2012/1. (http://www.prae.hu/prae/gyosze.php?menu_id=102&jid=38&jaid=560)
- Nagy Mária: *A gyermek és a halál*, Pont Kiadó Kft., 2015
- Ranschburg Jenő: *Pszichológiai rendellenességek gyermekkorban*, Saxum Kiadó, 2012

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Mesterházi Zsuzsa - Szekeres Ágota (szerk.): *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése 2017*, Megjelenés alatt. Addig: Mesterházi Zsuzsa: *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése*, ELTE, 1998.
- Donna Williams: *Az autizmus – Egyes szám első személyben*, Pannonica Kiadó, 2001
- Murányi K. Endréne - Kabainé Huszka Antónia: *A gyermekkori és serdülőkori személyiségzavarok pszichológiája*, Tankönyvkiadó, Budapest, 1994

TK6302			SZEMÉLYISÉGLÉLEKTAN		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Korszerű, tudományos igényű pszichológiai ismeretek nyújtásával toleráns, empátikus pszichológiai szemléletmód formálása. Biztosítson rálátást az ember lelki működésének és viselkedésének alapvető törvényszerűségeire. Fejlessze a hallgatókban a gyermekek pszichés szükségletei iránti érzékenységet.

A hallgatók ismerjék meg a tematikában felsorolt személyiségelméleteket, a normál személyiség felépítését és működését. A tárgy elsajátítása segítse elő a pedagógiai tevékenységhez szükséges érett személyiség kialakulását, járuljon hozzá a hallgatók gyermekcentrikus szemléletének, pedagógiai képességeinek formálásához, és nyújtson korszerű, a pedagógiai gyakorlatban alkalmazható pszichológiai ismereteket. Az ön-és társismeret fejlesztése révén fokozza a társas interakciókban mutatott hatékonyságot.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

1. A személyiséglélektan tárgya. A személyiség fogalma és a személyiség megismerhetősége.
2. A szubjektív megismerés és torzításai, az önismeret alakulása. Az öröklés és a környezeti hatások szerepe a személyiség fejlődésében.
3. A személyiség biológiai alapjai: A biogenetikus elmélet, a szociáldeterminizmus. A kéttényezős konvergencia elmélet: W. Stern.
4. Személyiségtipológiák: Hippokratesz és Galénosz vérmérsékleti tipológiája. Kretschmer alkati tipológiája. Pavlov idegrendszeri tipológiája.
5. A személyiségelméletek csoportosítása: Diszpozicionális személyiséglélektani irányzatok: a személyiség biológiai, genetikai, evolúciós alapjai. Funkcionális szociális mező-elméletek, amelyek a társas-társadalmi tényezők hatását hangsúlyozzák (Adler, Fromm)
6. A tudattalan tényezőket hangsúlyozó, dinamikus elméletek. (Freud, Jung)
7. Egészlegességet, szervezethezhangsúlyozó elméletek (Maslow, Rogers)
8. A szociális környezettel való kölcsönhatást hangsúlyozó elméletek (Watson, Lewin)
9. Az alkati személyiségstruktúrákat, típusokat hangsúlyozó vonás elméletek. (Eysenck, Allport)
10. Mischel kognitív személyiség elmélete. Erikson pszichoszociális személyiségfejlődés elmélete.
11. A személyiség humanisztikus megközelítése. Személyiség, énkép, önismeret. A pedagógus személyisége

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Ronald J. Comer: *A lélek betegségei. Pszichopatológia*, Osiris Kiadó, 2014
- Eigner Bernadett: *Érzelmi- és viselkedészavarok gyökerei: a korai szülői hatások szerepe*, Gyógypedagógiai Szemle, 2012/1. (http://www.prae.hu/prae/gyosze.php?menu_id=102&jid=38&jaid=560)
- Nagy Mária: *A gyermek és a halál*, Pont Kiadó Kft., 2015
- Ranschburg Jenő: *Pszichológiai rendellenességek gyermekkorban*, Saxum Kiadó, 2012

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Mesterházi Zsuzsa - Szekeres Ágota (szerk.): *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése 2017*, Megjelenés alatt. Addig: Mesterházi Zsuzsa: *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése*, ELTE, 1998.
- Donna Williams: *Az autizmus – Egyes szám első személyben*, Pannonica Kiadó, 2001
- Murányi K. Endréné - Kabainé Huszka Antónia: *A gyermekkori és serdülőkori személyiségzavarok pszichológiája*, Tankönyvkiadó, Budapest, 1994

TO2121502			VIZUÁLIS NEVELÉS ÉS MÓDSZERTANA I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
---			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	2	Előadás	Vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő vizuális nevelői kompetenciák, attitűd kialakítása. A vizuális műveltséganyag közvetítésével és tevékenységekben való elmélyítésével az esztétikum iránti fogékonyság és helyes értéktétele kialakítása.

A fejlődés lélektani ismeretek tükrében ismerjék a gyermeki képi ábrázolás sajátosságait és kibontakozásának lehetőségeit és feltételeit

Sajátítsák el a vizuális műveltség pedagógiájának alapjait, módszertani lehetőségeit, a vizuális nevelés tevékenységi területeink óvodapedagógiában alkalmazható lehetőségeit.

Ismerjék a tevékenységek műfaji, technikai sajátosságait, szerezzenek jártasságot a gyakorlati kivitelező, alkotó folyamatok megoldásában.

Legyenek képesek a differenciáló pedagógia szemléletével azonosulni és a különböző vizuális képességű és irányultságú gyermekek szükségletei szerint alakítani nevelési programjukat.

A vizuális kultúra területén legyenek nyitottak a korszerű szakmai ismeretek befogadására, gyarapítására, kiteljesedésére.

Fejlődjön kommunikációs képességük, önismeretük, mely szolgálja az óvodai bábjáték módszertanának elsajátítását, átadását, irányítását.

Ismerjék a hagyományos tárgy és környezetkultúra sajátosságait, értékeit tudják beépíteni a vizuális nevelői munkájukba.

Ismerjék az esztétikus környezetalakítás összetevőit, a harmonikus és inger gazdag érzelmi nevelés alapfeltételeit.

Szerezzenek alapvető jártasságot a népművészeti és iparművészeti alkotások alapvető stílusjegyeinek felismerésében.

Ismerjék meg a legjelentősebb magyar népművészeti ágakat, területeket és technikákat. Rendelkezzenek történeti ismeretekkel, különböző tájegységek és népek tárgy és környezeti kultúrájáról, melyek segítik a kollektív és a személyes identitást kifejező közlések lehetőségeit és elősegítik a korszerű ismeretek befogadását.

Fejleszteni a hallgató esztétikai értékszemléletét, a hagyományos tárgy és környezetkultúra iránti fogékonyságát.

A hagyományos értékek beépítésének elsajátíttatása az óvodai vizuális tevékenységek gyakorlatába.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

1. A vizuális nevelés célja, területei és helye az óvodai nevelés folyamatában. A vizuális nevelés területei, célja, és szerepe a fejlesztés folyamatában.
2. Gyermekalkotások elemzése, értelmezése. A gyermek kifejezőképességének fejlődése, fejlődés-lélektani sajátosságok.
3. A gyermek képi ábrázolásának fejlődése és pedagógiai vonzatai. A korszerű szakmai ismeretanyag megismerése.
4. A vizuális képességek óvodai fejlesztése. Gyakorlatok elemzése, problémák értelmezése.
5. Tervezés összetevőinek megismerése. A tevékenységek és foglalkozások vizuális tartalma, módszerei, eszközei. A vizuális tevékenységek alkalmazási lehetősége az óvodai nevelésben.
6. Technikák, eljárások, anyagok, és alkalmazási lehetőségek. Gyermeki alkotások elemzése, értelmezése. A képzőművészet és a gyermek kifejezőeszközei.

7. A gyermek kifejezőképességének fejlődése, differenciáló fejlesztésének lehetőségei.
8. A projektmódszer lehetőségei az óvodában, a differenciálás lehetőségei, az integráció lehetőségei.
9. Az inspiráció lehetőségei és szerepe a komplex tevékenységek programozásában.
10. Komplex foglalkozások tervezése, gyakorlása. Gyakorlatok tervezése, elemzése, bemutatása.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- *Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja*, Budapest, 2012
- Bakos – Bálványos – Preizinger - Sándor: *Vizuális nevelés pedagógiája*, Balassi Kiadó, Budapest, 2000
- Kárpáti Andrea: *Firkák, formák, figurák*, Dialóg Kiadó Budapest, 2001
- Aszalai-Horváth: *Amit az óvónőnek észre kell venni*, Flaccus Kiadó, Budapest, 2007
- Balázsne Szűcs Judit: *Miből lesz a cserebogár?*, Alex Typo, 1992

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Bálványos H: *Esztétikai művészeti ismeretekre nevelés*, Balassi Kiadó Budapest, 1997
- Bálványos H.: -Sánta L.: *Vizuális megismerés, kommunikáció*, Balassi Kiadó Budapest, 1997
- Porkolábné Balogh Katalin: *Kudarccal az iskolában*, Alex Typo, 1998.
- Gerő Zsuzsa: *Gyermekrajzok esztétikuma*, Akadémiai Kiadó Budapest, 1974
- Vass Zoltán: *Formai-szerkezeti rajzelemzés*, Flaccus Kiadó, Budapest, 2007

TO2121503			VIZUÁLIS NEVELÉS ÉS MÓDSZERTANA II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Szerezzenek alapvető jártasságot a népművészeti és iparművészeti alkotások alapvető stílusjegyeinek felismerésében.

Ismerjék meg a legjelentősebb magyar népművészeti ágakat, területeket és technikákat. Rendelkezzenek történeti ismeretekkel, különböző tájegységek és népek tárgy és környezeti kultúrájáról, melyek segítik a kollektív és a személyes identitást kifejező közlések lehetőségeit és elősegítik a korszerű ismeretek befogadását.

Fejleszteni a hallgató esztétikai értékszemléletét, a hagyományos tárgy és környezetkultúra iránti fogékonyságát.

A hagyományos értékek beépítésének elsajátíttatása az óvodai vizuális tevékenységek gyakorlatába.

Legyen tájékozott lakókörnyezetében és az ország nagyobb múzeumaiban található gyűjtemények anyagában.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

1. A hagyományos ábrázolási és alakítási módok elsajátítása, a hagyományos anyagok, eljárásokat és funkciók megismerése. A népművészet tárgykultúrájának esztétikuma iránti fogékonyság formálása.
2. Komponálás, tárgykészítés formában, színben, anyagban és különböző nem hagyományos technikákban a hagyományos formakincs inspirációit, tartalmait felhasználva.
3. Az anyagszerűség és stílusjegység, az anyagok alakíthatósága és a forma és funkció összefüggései. A népművészet helye az óvodai nevelésben. A vizuális esztétikai képességek óvodai fejlesztése a népművészet értékeinek hatásai által.
4. A hagyományos tárgykultúra minőségeit, értékeit megismerve, formakincsének díszítményeinek, beépítése az óvodai nevelőmunkába.
5. A népművészet szerepe az esztétikum iránti fogékonyság formálásában, a hagyományos értékek közvetítésében.
6. Az alkotó tevékenység szerepe a kisgyermekkorú személyiségfejlődésben. Az alkotás élménye, tapasztalata és a problémamegoldó képesség fejlesztésének lehetőségei az óvodai vizuális tevékenységekben. Problémamegoldó képességet, kreativitást fejlesztő lehetőségek, módszerek.
7. Vizuális fejlesztő komplex tevékenységek tervezése népi motívumok alkalmazásával. A tervezés mozzanatainak megismerése – motívumok és mintázatok, vizuális játékok. Játékos vizuális tevékenységek alkalmazási lehetősége az óvodai nevelésben.
8. Kézművesség. Hagyományos népi technikák, anyagok megismerése. Képlékenyanyagok tulajdonságainak megismertetése és alkalmazási technikái. A papír.(Papírvarázs, papírhajtogatás, origami, papír kollázs, papírmásé.) A gyurma. Mintázás síkban és térben. pl. só- liszt gyurma bábuk, ékszerek, gyöngyök, stb.
9. Fa és természetes anyagok felhasználása. Játéktárgyak a természetes anyagokkal síkban és térben: pl. fa, termések, kövek... Építés - konstruálás. „Talált tárgyak”, anyagok újrahasznosítása. Modell, modellezés az óvodában. Alapvető közlekedési szabályok megfigyeltetése és alkalmazása. Közlekedési modellek és játékok készítése. Fonal és textilanyagok alkalmazása. Játékkészítés. pl. bábkészítés
10. Projektkezdemenyezések. Csoportalakítás. Témaválasztás. Óvodai programok tervezése projektmódszerrel.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Bakos-Bálványos – Preizinger -Sándor: *Vizuális nevelés pedagógiája*, Balassi Kiadó, Budapest, 2000
- Kádasi É., Kardos M.: *Kerámia* Múzsák Kiadó Budapest, 1983
- Baktay - Koltai: *Beszélő tárgyak* Tankönyvkiadó, 1989
- Sándor Zsuzsa: *Módszertár I-IV– vizuális kommunikációs projektek*, Sárospatak, 2003

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Bálványos H: *Esztétikai művészeti ismeretekre nevelés*, Balassi Kiadó Budapest, 1997
- Domanovszky György: *A magyar nép díszítőművészete*, Akadémiai Kiadó Budapest, 1981
- Hofer T.- Fél E.: *Magyar Népművészet* Corvina Kiadó Budapest, 1975
- Tarján Gábor: *Folklór, népművészet, népies művészet*. Tankönyvkiadó, Budapest 1991
- Malonyai Dezső: *A magyar nép művészete I-V*. Helikon Kiadó Budapest, 1984
- Tarján Gábor: *Mindennapi hagyomány. Néprajzi ismeretek mai használatra*. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest 1984
- Nagy Mari-Vidák István: *Fűben, fában játék*, Jelenlévő Múlt sorozat, Planétás Kiadó, Budapest 1998
- Horváthné Csapucha Klára: *Kreativitásfejlesztés játékosan*, Flaccus Kiadó, Győr, 2007

TO2400003			ZÁRÓVIZSGA FELKÉSZÍTŐ (TÖMBÖSÍTVE)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
VI.	15	1	0	Szeminárium	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók felkészítése a záróvizsga feladataira: - a képzési portfólió (a képzés gyakorlatai során szerzett dokumentumok, szakmai anyagok) rendezésének elvei és gyakorlati megvalósítása - a záróvizsgatételek lényegi áttekintése - felkészülés a záróvizsgára (öltözék, előadásmód stb.)					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: - az óvodai tevékenységi formákhoz kapcsolódó tételek legfontosabb elemeinek átbeszélése - a pedagógiai-pszichológiai és módszertani összefüggések meggláttatása					
KÖTELEZŐ IRODALOM: a korábbi félévekben javasolt módszertani és pedagógiai szakirodalmakból válogatás					

TO2121406			ZENEIRODALOM		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
V.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Tudatosítsa a főbb zenei stíluskorszakokat és jellemző énekes szemelvényeit. Ismertesse meg a zeneirodalom óvodai zenehallgatásra szánt szemelvényeit. Tegye lehetővé zeneművek zenei-formai elemzésével a zeneelméleti-zeneirodalmi ismeretek bővítését. Tegye képessé új műzenei szemelvények stílushű énekes és hangszeres előadására; kapcsolódó zeneirodalmi ismeretek elsajátítására					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák: 1. Zenetörténeti-és irodalmi ismeretek 2. A középkor és a reneszánsz egy- és többszólamú zenéje, műfajai, zeneszerzői; 3. A barokk, bécsi klasszikus, romantikus zene stílusjegyei, szerzői, jellegzetes műfajai; 4. A XX. század néhány ismertebb zeneszerzője, nagy magyar és külföldi mesterei. 5. Óvodai alkalmazhatóság felismerése és megvalósítása					
KÖTELEZŐ IRODALOM: ▪ Törzsök Béla: <i>Zenehallgatás az óvodában</i>, EMB Zeneműkiadó, Budapest, 2011 ▪ Alsó tagozatos zenei tankönyvek zenehallgatásra szánt anyagai ▪ Lukin László – Ugrin Gábor: <i>Ének-zene Gimnázium I-III.</i>, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest több kiadás AJÁNLOTT IRODALOM: ▪ Frank Oszkár: <i>Zeneesztétika – zeneirodalom</i>, Tankönyvkiadó, Budapest, 1990 ▪ Orfeusz - sorozat ▪ Brockhaus-Riemann: <i>Zenei Lexikon</i>, Budapest, Zeneműkiadó, 1983–1985					